

SOMERO OPISTO

SYKSY
2014

Somero

Koski TI

SISÄLLYSLUETTELO

REHTORIN TERVEHDYS.....	4
TYÖKAUSI JA YHTEYSTIEDOT	5
KURSSILLE ILMOITTAUTUMINEN	6
HYVÄ TIETÄÄ	7

SOMERO.....	12
AVOIN YLIOPISTO	12
SOMERO-OPISTON TAIDEKOULU	16
LASTEN JA NUORTEN KURSSIT	18
LUENNOT	20
IHMINEN JA YHTEISKUNTA.....	21
LUONTO JA YMPÄRISTÖ	23
KIELET	23
MUSIIKKI.....	25
KUVATAIDE	27
LUOVA ILMAISU JA TANSSI.....	30
KÄDENTÄIDOT	31
TIETOTEKNIikka.....	35
LIIKUNTA JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	35

KOSKI	38
IHMINEN JA YHTEISKUNTA.....	38
LUONTO JA YMPÄRISTÖ	38
MUSIIKKI.....	38
KUVATAIDE	39
TANSSI.....	40
KÄDENTÄIDOT	40
TIETOTEKNIikka.....	41
JOOGA.....	41

50 VUOTTA KANSALAIKOPISTOTOIMINTAA ..43

Toimitus	Riitta Ryhtä ja Anne Turkulainen
Valokuvat	Riitta Ryhtä, Anne Turkulainen, Porin lastenkulttuurikeskus (sivu 18), Sini Persson (sivu 29), Maria Malmström (sivu 34), Olavi Virtanen (sivu 44)
Kansi	Oppilastöitä, valokuva Anne Turkulainen
Taitto	Riitta Ryhtä
Painopaikka	Newprint Oy

Uudet tuulet puhaltavat

Kansalaisopistojen toiminta on muutoksen kourissa. Valtakunnallisesti rahoitusta ollaan leikkaamassa siten, että opistojen toiminta joudutaan koko maassa arvioimaan uudelta pohjalta. Somerolakin toimintaa joudutaan tarkistamaan, mutta ennen sitä hoideaan muuttoasiat kuntoon.

Maaliskuun lopussa Kiiruun koulurakennus julistettiin käyttökieltoon. Siihen päivään mennessä yläkoulu oli siirtynyt ABCD parakkeihin ja E- rakennus oli vapautunut lukion ja Somero-opiston käyttöön. E-talo sai nimen SoLu. Nimi oli lukiolaisten valitsema ja itse asiassa se on vanha nimitys, jota Someron lukiosta aikoinaan käytettiin Salon seudun yhteistyökuvioissa. SoLussa on kahdeksan luokkahuonetta, joista viisi on tavallisia noin 25 pulpetin luokkia. Yksi huone on pieni. Yhdessä opetetaan musiikkia ja yhdessä on tietokoneet.

Lukion avajaisten yhteydessä otettiin käyttöön infotv. Sen välityksellä tiedotetaan lukion asioista ja se on luettavissa vaikkapa älypuhelimella mistä tahansa. Linkki siihen löytyy kaupungin kotisivuilta lukion kohdasta. Samaan infotaulua tullaan käyttämään myös Somero-opiston asioista tiedottamiseen illalla. Se millä tavalla tiedotus lähtee liikkeelle selviää koulujen aloitettua toimintansa.

Opistomme täyttää syksyllä 50 vuotta. Siihen liittyvät juhla valmistelut tehdään elo-syyskuun aikana. Varsinainen juhla on lauantaina 4.10.2014.

Toivotan kaikki tervetulleeksi aloittamaan opintoja Somero-opistossa ja erityisesti näin juhluvuotena onnea ja menestystä kaikille.

Somerolla 4.8.2014

Jari Honkala

Somero-opiston rehtori ja vt. sivistysjohtaja

Yhteystiedot

TOIMISTO

Toimisto sijaitsee Jukolan talon toisessa kerroksessa Someron torin laidalla. Sisäänkäynti torin puolelta.

Osoite: Jukolantie 3, 31400 SOMERO

Sähköpostiosoite: somero-opisto@somero.fi

Toimisto on avoinna varmimmin maanantaista perjantaihin klo 9-11 ja 12-15.

TOIMIPAIKAT SOMEROLLA

Someron lukio, SoLu, Myllypellontie 11 E
(päätoimipaikka)

Jukola, Jukolantie 3

Joensuun koulu, Heikintie 35

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 5

Myötätuuli, Hämeenojantie 32

Nuppulinna, Vanha Härkätie 5

Pellavakeskus, Joensuuntie 49,

Toukola, Terttiläntie 736

Terveyskeskuksen kuntosali, Turuntie 44

Toimintakeskus, Leivontie 5

TOIMIPAIKAT KOSKELLA

Kirjasto, Hämeentie 12

Koulukeskus, Lampitie 3

Kosken nuortentupa, Härkätie 3

Talolan koulu, Arkkilantie 2

HENKILÖKUNTA

Rehtori, vt. sivistysjohtaja Jari Honkala

Puh. 044 779 1230

jari.honkala@somero.fi

Kurssisihteeri Riitta Ryhtä

Tavattavissa toimistossa ma-pe 9-11 ja 12-15

Puh. 044 779 1270

riitta.ryhta@somero.fi

Suunnitteliijaopettaja Anne Turkulainen

Taiteen perusopetus, kuvataide ja kädentaidot

Tavattavissa toimistossa varmimmin

tiistaisin klo 13-14

Puh. 044 779 1273

anne.turkulainen@somero.fi

Iltavahtimestari Tiina Jankama

Tavattavissa Solussa kurssi-iltoina

Puh. 044 779 1271

tiina.jankama@somero.fi

Kosken yhdyshenkilö Pirkko Kesälä

Puh. (02) 484 2751 tai 050 305 5017

pirkko.kesala@somero.fi

Kursseille ilmoittautuminen

Kaikille kursseille tulee ilmoittautua ennakkoon puhelimitse tai internetissä. Kummallakin ilmoittautumistavalla opiskelijat kirjautuvat samaan tietokantaan.

Ilmoittaudu maanantaina 25.8.2014 klo 18 alkaen

Voit ilmoittautua myös myöhemmin, kuitenkin pääsääntöisesti viimeistään viikkoa ennen kurssin alkamista.

PUHELINILMOITTAUTUMISET

Puhelinilmoittautumisia otetaan vastaan alla olevissa puhelinnumeroissa maanantaina 25.8.2014 klo 18-20 ja sen jälkeen toimiston aukioloaikoina.

044 779 1270 kurssisihteeri

044 779 1271 iltavahtimestari

044 779 1273 suunnittelijaopettaja

(02) 484 2751 Kosken yhdyshenkilö

Ensimmäisen ilmoittautumisillan jälkeen puhelinilmoittautumiset ensisijassa kurssisihteerille puh. 044 779 1270.

Kosken yhdyshenkilö Pirkko Kesälä ottaa ilmoittautumisia lähinnä Kosken kursseille. Hänelle voi ilmoittautua puhelimitse myös iltaisin ja viikonloppuisin.

INTERNET-ILMOITTAUTUMISET

Kursseille voi ilmoittautua internetissä maanantaina 25.8.2014 klo 18 alkaen ja sen jälkeen joka päivä kaikkina vuorokaudenaikoina.

Tutustu ilmoittautumispalveluun huolellisesti ja lue ohjeet tarkasti. Valitse sinua kiinnostavat kurssit jo etukäteen opinto-oppaasta tai opiston internetsivuilta osoitteesta **www.somero-opisto.fi**

Löydät ilmoittautumissivuston osoitteesta

www.opistopalvelut.fi/somero

Voit halutessasi harjoitella ilmoittautumista myös etukäteen ilmoittautumalla kurssille

100000 ILMOITTAUTUMISEN HARJOITTELU

Ongelmatapauksissa ota yhteys kurssisihteerin puh. 044 779 1270.

Hyvä tietää

TYÖVUOSI JA LOMAT

Syyslukukausi 8.9.-4.12.2014

Kevätlukukausi 7.1.-30.4.2015

Kunkin kurssin kohdalla on maininta alkamis- ja päätymispäivistä. Taiteen perusopetus alkaa viikolla 36.

Syysloma vk 42 13.-19.10.2014

Talviloma vk 8 16.-22.2.2015

Lomaviikkoina ei pääsääntöisesti järjestetä opetusta. Kurssit eivät kokoonnu myöskään kirkollisina juhlapäivinä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä eivätkä niiden aattopäivinä. Varmista asia opettajaltasi.

OPISKELUOIKEUS

Kurssit ovat avoimia kaikille iästä ja koulutusohjasta riippumatta. Useimmat kurssit on suunnattu lähinnä aikuisille. Lapsille suunnattujen kurssien kohdalla on maininta suositusikärajoista.

OPINTORYHMÄN KOKO

Ryhmän jatkuvuuden ja oman oppimisen kannalta on tärkeää osallistua opetukseen säännöllisesti kurssin loppuun asti.

Kurssi alkaa, jos sille on ennakoilmoittautumisajan loputtua ilmoittautunut vähintään kahdeksan opiskelijaa. Osa opetuksesta järjestetään yksilöopetuksena, ja joitain kursseja voidaan toteuttaa myös pienryhmäopetuksena 5-7 opiskelijalle. Yksilöopetuksen ja pienryhmäopetuksen maksut ovat korkeampia kuin tavanomaisen ryhmäopetuksen.

KURSSIPAikkojen Täyttäminen

Kurssipaikat täytetään pääsääntöisesti ilmoittautumisjärjestyksessä. Joissain tapauksissa, mikäli opiskelijoita ilmoittautuu enemmän kuin on opiskelupaikkoja, suoritetaan opiskelijavalinta arpomalla.

Kursseille tulee ilmoittautua yleensä viimeistään viikkoa ennen ensimmäistä kokoontumiskertaa. Myöhemminkin kannattaa tiedustella vapaita paikkoja, mutta ilmoittautumisajan päättymisajankohdan opiskelijamäärä ratkaisee kurssin aloittamisen tai peruuntumisen.

Kurssille ilmoittautuneille ei yleensä lähetetä vahvistuskirjettä tai muuta informaatiota ennen kurssin alkua. Opistosta otetaan kuitenkin yhteyttä aina, jos kurssi peruuntuu tai varasijalle jäänyt opiskelija saa peruutuspaikan.

Joidenkin kurssien opiskelijoille lähetetään tekstiviestimuistutuksia tai kutsukirjeitä, mutta pääsääntöisesti opiskelijan tulee itse muistaa kurssit, joille on ilmoittautunut.

KURSSIPERUUTUKSET

Joillekin kursseille ilmoittautuu opiskelijoita enemmän kuin mahtuu. Ulkopuolelle jääneet saavat jonotuspaikan ja jäävät odottamaan mahdollista peruutuksen myötä vapautuvaa opiskelupaikkaa.

On tärkeää, että ilmoittautumisen jälkeen tulleesta osallistumisesteestä ilmoitetaan opiston toimistoon viimeistään viikkoa ennen kurssin alkamista. Näin vapaaksi jäävälle kurssipaikalle voidaan kutsua uusi opiskelija.

Ilmoita myös, jos et pääse paikalle ensimmäisellä kerralla, mutta aloitat kurssin myöhemmin. Pitkille, kolme kertaa tai enemmän kokoontuville, kursseille voi käydä tutustumassa maksutta yhden keran. Keskeytysilmoitus on aina tehtävä opiston toimistoon (ei kurssin opettajalle) viikon kuluessa kurssin alkamisesta.

Kaikilta opiskelijoilta, jotka eivät ole peruuttaneet osallistumistaan edellä mainituissa määräajoissa, laskutetaan kurssimaksu.

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

Puhelimitse tai internetissä tehty ilmoittautuminen vahvistetaan kurssin alussa täytettävällä paperisella ilmoittautumislomakkeella, joka tulee myös allekirjoittaa. Alle 18-vuotiaan lomakkeen allekirjoittaa huoltaja.

HENKILÖREKISTERIT

Ilmoittautumisen yhteydessä kerätään henkilötietoja opiskelijoiden identifioimiseksi sekä kurssimaksujen laskutusta varten. Henkilötunnus tarvitaan laskutuksessa. Henkilötietolain 13 §:n mukaan henkilötunnusta saa käsitellä mm. luotonannossa tai saatavan perimisessä.

Opisto käsittelee henkilötietoja laissa määriteltyjen henkilötietojen käsittelyä koskevien yleisten periaatteiden mukaisesti, eikä luovuta tietoja ulkopuolisille. Opiston henkilökunta ei luovuta myöskään tuntiopettajien yhteystietoja opiskelijoille.

KURSSI- JA LUENTOMAKSUT

Kurssimaksut perustuvat Someron kaupungin sivistyslautakunnan päätökseen. Useimpien kurssien maksu määräytyy opetustuntimäärän perusteella. Kunkin kurssin kohdalla on maininta kurssimaksusta.

Maksut laskutetaan yleensä ilmoittautumislomakkeiden perusteella kurssin alettua. Joissain tapauksissa lasku voidaan lähettää jo ennen kurssin alkua, kun kurssin toteutuminen on varmistunut. Maksuja ei palauteta kurssin keskeytyessä.

Luennoista osa on maksullisia ja osa maksuttomia. Mahdolliset luentomaksut peritään käteisenä luentotilaisuuden alussa. Ei korttimaksuja.

TYÖTTÖMÄN ALENNUS

TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneet saavat 50%:n alennuksen kurssimaksuista. Alennukset myönnetään ilmoittautumislomakkeeseen tehtyjen merkintöjen perusteella.

LIIKUNTA- JA KULTTUURIS- SETELIT SEKÄ EPASSI

Työnantajalla on mahdollisuus tukea työntekijöittensä omaehtoista liikunta- ja kulttuuritoimintaa verohallinnon ohjeen mukaisesti. Etu on työnantajan tarjoama silloin, kun toiminta on järjestetty työntekijän käyttöön esimerkiksi kustantamalla heille liikunta- ja kulttuuriseteleitä tai sähköisiä maksuvälineitä.

Verohallinto on määritellyt ohjeessaan minkälaista liikunta- ja kulttuuritoimintaa verottoman edun piiriin hyväksytään.

Liikuntaetu koskee sellaisia liikuntamuotoja, joita suomalaiset yleisesti harrastavat. Tällaisia ovat esimerkiksi kuntosaliharjoittelu, uinti, ohjatut liikuntatunnit, jooga, tanssi, keilailu, ratsastus, suunnistus ja monet muut liikuntalajit.

Kulttuurietu koskee erilaisia toiminnallisia taiteen alan tilaisuuksia ja kursseja, joissa toiminta on ohjattua ja lähtökohtana on itse tekeminen. Tällaisia ovat esimerkiksi kuva- ja näyttämötaiteen sekä musiikin ja kädentaitojen kurssit.

Somero-opiston taide- ja kädentaitokursseja voi maksaa Smartumin 5 euron Liikunta- ja Kulttuuri-seteleillä sekä ePassilla (entinen SporttiPassi). Liikunta-, tanssi- ja joogakurssien maksamiseen voi lisäksi käyttää Smartumin 4 euron Liikuntaseteleitä.

Opiston internetsivuilla on luettelo kursseista, joiden kurssimaksuihin voidaan käyttää Liikunta- ja kulttuuriseteleitä tai ePassia.

MAKSUOHJEITA

Liikunta- ja Kulttuurisetelit

Käytettäessä Liikunta- ja Kulttuuriseteleitä maksuvälineenä, tulee koko kurssimaksu maksaa käteisenä opiston toimistoon kahden viikon kuluessa kurssin alkamisesta. Setelit toimivat käteisen rahan tapaan, jolloin osa maksusta voidaan maksaa seteleillä ja osa käteisenä rahana.

ePassi (SporttiPassi ja KulttuuriPassi)

ePassi on sähköinen maksuväline, jolla maksu suoritetaan verkkomaksuna kurssille verkossa ilmoituttuun. ePassin verkkomaksua käytettäessä tulee koko maksu suorittaa kerralla. Mikäli opiskelija haluaa maksaa ePassilla vain osan maksusta, tulee hänen ottaa yhteyttä opiston toimistoon kahden viikon kuluessa kurssin alkamisesta.

Kurssin peruuntuessa ennakoon suoritettut maksut palautetaan kyseisen henkilön ePassi-tilille ilman eri pyyntöä.

LISÄTIETOJA

- kurssisihteeri p. 044 779 1270
- www.somero-opisto.fi
- www.vero.fi
- www.smartum.fi
- www.epassi.fi

MUUT KUSTANNUKSET

Kursseilla tarvittavat materiaalit ja kirjat opiskelijat hankkivat omalla kustannuksellaan. Kohtuullinen määrä opettajien jakamia kopioita sisältyy kurssimaksuun. Muista opiskelijoiden pyytämistä kopeista peritään omakustannushinta 0,20 e/kpl.

KURSSISUUNNITTELU

Opistossamme järjestetään vuosittain yli 200 kurssia ja luentoa, joille osallistuu lähes 3000 kurssilaisita. Opetustunteja järjestetään yhteensä noin 5000.

Kursseja suunnitellaan kaksi kertaa vuodessa. Syksyn ohjelma valmistuu kesäkuun alkuun mennessä ja kevään ohjelma marraskuun lopussa. Kesäkurssit suunnitellaan maaliskuuhuhtikuussa.

Kuvataide- ja kädentaitokurssien suunnittelusta vastaa suunnittelijaopettaja Anne Turkulainen ja muut kurssit suunnittelee kurssisihteeri Riitta Ryhtä.

Kurssiehdotuksia otetaan vastaan ympäri vuoden. Mieluiten kuitenkin suunnittelu-aikaan keväisin ja syksyisin.

Opiston opettajat ovat, suunnittelijaopettajaa lukuun ottamatta, opiston toiminta-alueella ja lähiseudulla asuvia sivutoimisia tuntiopettajia. Suunnittelijat ottavat mielellään vastaan tietoa eri alojen asiantuntijoista ja osajista, jotka voisivat toimia tuntiopettajana. Ilmianna ystäväsi tai ilmoita omasta kiinnostuksestasi.

Kursseja suunniteltaessa seurataan toteutettujen kurssien opiskelijamääriä ja osallistumisaktiivisuutta sekä saatua kurssipalautetta. Tärkeimmät kurssin toteutumisen edellytykset ovat sopivan opettajan ja opetustilan löytyminen. Nämä kaksi asiaa määrittelevät pitkälti myös kurssin kokoontumispäivän ja ajan.

YHTEISTYÖ YHDISTYSTEN JA JÄRJESTÖJEN KANSSA

Opisto tekee yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Yhteistyöllä saavutamme paremmin kohderyhmämme ja opiston tehokkaan markkinoinnin avulla yhdistystenkin koulutustapahtumat tulevat laajemman yleisön tietoon. Opiston luennoille ja kursseille on yleensä matala osallistumiskynnys.

Opisto hyödyntää suunnittelussaan mielellään toimijoiden asiantuntemusta ja verkostoja. Yhteistyötä on aina hyötyä kummallekin osapuolelle. Kerro luento- tai kurssi-ideastasi rehtorille, suunnittelija-opettajalle tai kurssisihteerille. Kehitetään sitä yhdessä edelleen.

OPPILAITOSTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ JA HANKKEET

Somero-opisto on verkostoitunut useiden varsinaissuomalaisien kansalaisopistojen kanssa. Merkittävin yhteistyökumppani on Salon kansalaisopisto, jonka kanssa on tehty pitkään yhteistyötä mm. avoimen yliopisto-opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Opisto on mukana viiden varsinaissuomalaisen kansalaisopiston yhteisessä Pramilla II-hankkeessa, joka on osa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa valtakunnallista Osaava-ohjelmaa.

Projektin tavoitteena on opistoissa työskentelevien opettajien pedagogisen osaamisen vahvistaminen ja tukeminen, työhyvinvoinnin edistäminen ja laatuarvioinnin syventäminen.

Hanketta koordinoi Vakka-Suomen kansalaisopisto. Muut hankkeessa mukana olevat kansalaisopistot ovat Salon kansalaisopisto, Turun suomenkielinen työväenopisto ja Åbo svenska arbetarinstitut.

TILOJEN ESTEETTÖMYYS

Opisto pyrkii ottamaan kaikessa toiminnassaan huomioon erilaisten oppijoiden tarpeet ja kouluttaa henkilökuntaansa erilaisten oppijoiden huomioon ottamisessa kurssien suunnittelussa ja toteutuksessa.

Kun tarvitset tietoa tai apua liikkumiseen tai esimerkiksi näkemiseen liittyvissä asioissa, ota yhteyttä suunnittelijaopettajaan.

TIEDOTUS

Kurssiohjelma julkaistaan sitoumuksetta. Muutoksista ja uusista kursseista ilmoitetaan paikallisissa sanomalehdissä ja internetissä. Tietoa saa myös opiston toimistosta ja Kosken yhdyshenkilöltä.

INTERNETSIVUT

<http://www.somero-opisto.fi>

INTERNETILMOITTAUTUMISET

<http://www.opistopalvelut.fi/somero>

TAIDEKOULUN BLOGI

<http://someron-taidekoulu.blogspot.fi>

KÄDET JA KUVAT BLOGI

<http://kadetjakuvat.blogspot.fi>

SOSIAALINEN MEDIA

<http://www.facebook.com/somero.opisto>

http://www.twitter.com/somero_opisto

<http://www.youtube.com/user/someronopisto>

Tervetuloa

Somero-opiston 50-vuotisjuhlaan ja juhlanäyttelyyn

Someron monitoimitalolle

Lauantaina 4.10.2014 klo 14

Kahvitarjoilu klo 13 alkaen

SOMERO

AVOIN YLIOPISTO-OPETUS

Avoin yliopisto-opetus on nimensä mukaisesti avointa kaikille kiinnostuneille iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta.

Avoimen yliopiston opinnot koostuvat lähi- ja etäopetuksesta sekä itseopiskelusta, jota tukee opiskelijan ohjaus ja neuvonta. Useimmilla kursseilla hyödynnetään tietoverkkoja. Pääpaino opiskelussa on opiskelijan itsenäisessä työskentelyssä, ryhmäkoontumisiin ja kuulusteluihin valmistautumisessa sekä etätehtävien laatimisessa. Opintoryhmät koontuvat yleensä kerran viikossa tai harvemmin. Opintoryhmätyöskentely tukee itseopiskelua.

Somero-opisto ja Salon kansalaisopisto valmistelevat yhteistyössä yliopistojen kanssa seudulla järjestettävää avoimen yliopiston opetusta kolmen vuoden ajanjaksolle. Suunnitelmaan voi tutustua opintojen internetsivuilla.

AVOIMEN YLIOPISTON KURSSEILLE ILMOITTAUTUMINEN

Somerolla järjestettävälle avoimen yliopiston kursseille on otettu ilmoittautumisia elokuun alusta alkaen ja kursseille tulee ilmoittautua viimeistään viikkoa ennen ensimmäistä kokoontumiskertaa. Myöhemminkin voi tiedustella vapaita opiskelupaikkoja.

Opiskelijoiden tulee ilmoittautua opiston lisäksi myös yliopistoon. Ilmoittautuminen tapahtuu internetissä osoitteessa, joka lähetetään opiskelijan ilmoittautuessaan antamaan sähköpostiosoitteeseen ennen kurssin alkua.

TENTTIIN ILMOITTAUTUMINEN JA OSALLISTUMINEN

Tenttiin tulee aina ilmoittautua riippumatta onko kyseessä opintojakson varsinainen (ensimmäinen) tentti, vai myöhempi uusintatentti. Ilmoittautuminen tulee tehdä sähköpostitse osoitteeseen somero-opisto@somero.fi. Ilmoittauduttaessa tulee mainita tentin päivämäärä, oppiaine ja opintojakson nimi sekä tenttijän nimi.

Opiskelijalla on oikeus osallistua suoritettavan opintojakson tenttiin kolme kertaa. Opintojakson varsinaiseen (ensimmäiseen) tenttiin osallistuminen sisältyy kurssimaksuun. Uusintatenttiin (toinen ja kolmas) osallistuminen on maksullista riippumatta siitä onko opiskelija osallistunut varsinaiseen tenttiin. 12 euron tenttimaksu peritään käteisenä tenttiin tullessa.

Tenttitilaisuuksiin voi erikseen sovittaessa osallistua myös muissa oppilaitoksissa opiskelevia. Tällaisissa tapauksissa opiskelijan tulee ottaa hyvissä ajoin yhteys opiston toimistoon. Hänen tulee itse sopia tenttipaikasta myös järjestävän yliopiston kanssa. 30 euron tenttimaksu peritään käteisenä tenttiin tullessa.

LUKUVUODEN 2014-2015 TENTTIPÄIVÄT

Tentit järjestetään Turun yliopiston yleisinä tenttipäivinä Somerolla Solussa klo 18-21.

Syyslukukaudella:

10.9., 15.10., 12.11. ja 10.12.2014

Kevätlukukaudella:

14.1., 11.2., 11.3., 15.4., 20.5. ja 10.6.2015

AVOIMEN YLIOPISTON TARJONTA SOMERO-OPISTOSSA

1010405 KASVATUSTIETEEN PERUSOPINNOT

Solu, luokka 5, Myllypellontie 11 E

Maanantai klo 18.00—20.15

8.9.2014—8.12.2014 ja 5.1.2015—30.3.2015

KM Kristiina Stigell

Somero-opiston kurssimaksu 82,00 €,

Turun yliopiston opintomaksu 220,00 €

Kasvatustieteen 25 opintopisteen laajuiset perusopinnot järjestetään yhteistyössä Turun yliopiston kanssa.

Opinnoissa tarkastellaan kasvatuksen, koulutuksen ja oppimisen ilmiöitä eri näkökulmista. Tavoitteena on muodostaa yleiskäsitys kasvatustieteestä ja rakentaa ymmärrystä kasvatuksen ja koulutuksen merkityksestä. Opinnoissa tutustut kasvatustieteen keskeisiin käsitteisiin, tutkimuskohteisiin ja selitysmalleihin.

Opinnot soveltuvat kaikille kasvatuksesta, koulutuksesta ja oppimisesta kiinnostuneille.

Monimuoto-opintoihin sisältyy Somerolla järjestettäviä opintoryhmäkokoontumisia ja luentoja, joille voi osallistua paikanpäällä Turussa tai internetin välityksellä.

NETTI-ILMOITTAUTUMISET

www.somero-opisto.fi

1099901 JOHDATUS GERONTOLOGIAN OPINTOIHIN JA VANHENEMISEN ULOTTUVUUDET

Solu, luokka 5, Myllypellontie 11 E

Tiistai klo 17.30—19.45 ja lauantai klo 10.00—15.45

9.9.2014—15.10.2014

TtM Heli Elo-Vuola

Somero-opiston kurssimaksu 26,00 €,

Turun yliopiston opintomaksu 50,00 €

Avoimena yliopisto-opetuksena yhteistyössä Turun yliopiston kanssa järjestettävä 5 opintopisteen laajuinen opintojakso kuuluu Gerontologian perusopintokokonaisuuteen.

Opintojen tavoitteena on, että opiskelijalle muodostuu kokonaiskuva vanhenemisestä usean tieteenalan näkökulmasta. Opintoihin sisältyy tietoa gerontologiasta tieteenalana, näkökulmia vanhenemiseen ja vanhuuteen sekä vanhenemisen vaikutuksista fyysisen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn.

Gerontologian opinnot sopivat kaikille vanhenemisestä kiinnostuneille, vanhustyössä ja alan järjestöissä toimiville, luottamushenkilöille, alalle aikoville ja opiskelijoille.

Opintoihin sisältyy yksi luento, kaksi opintoryhmäkokoontumista ja itsenäistä opiskelua sekä tentti. Opimistapahtumat: 9.9. (opintoryhmä), 20.9. (luento) ja 23.9. (opintoryhmä) ja 15.10. (tentti).

GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN ASIAKKAAN TERVEYS JA SEN ARVIOINTI

Avoimena yliopisto-opetuksena yhteistyössä Turun yliopiston kanssa järjestettävä 5 opintopisteen laajuinen, Gerontologian perusopintoihin kuuluva, opintojakso järjestetään kevätlukukaudella. Tarkemmat tiedot julkaistaan myöhemmin opiston verkkosivuilta ja kevätkauden opinto-oppaassa.

1019906 MARKKINOINNIN PERUSTEET

Solu, luokka 6, Myllypellontie 11 E

Tiistai klo 16.45—19.00 ja torstai klo 18.00—20.15
4.11.2014—4.12.2014

KTM Tanja Paassilta

Somero-opiston kurssimaksu 26,00 €,

Turun yliopiston opintomaksu 30,00 €

Yhteistyössä Turun yliopiston kanssa järjestettävä 3 opintopisteen laajuinen opintojakso kuuluu kauppa-
korkeakoulun kursseihin.

Opinnoissa käsitellään markkinoinnin päätöksenteon keskeisiä osa-alueita ja peruskäsitteitä. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää markkinointiajattelun lähtökohdat ja kehityksen sekä tuntee markkinoinnin kilpailukeinot ja roolin yrityksen toimintona. Harjoituksissa opitaan ryhmätyöskentelyn avulla analysoimaan ja työstämään tietoa havainnolliseen muotoon.

Opintoihin sisältyy yksi verkkovälitteinen luento ja neljä opintoryhmäkokoontumista paikallisen tuutorin kanssa. Opiskelu alka verkkoluennolla tiistaina 4.11. klo 16.45, jatkuvat 4.12. saakka torstaisin klo 18—20.15 ja päättyy tenttiin keskiviikkona 10.2.

1010402 AIKUISKASVATUKSEN PSYKOLOGIA

Solu, luokka 5, Myllypellontie 11 E

Keskiviikko klo 18.00—20.15

10.12.2014—10.12.2014 ja 7.1.2015—11.2.2015

KM Kristiina Stigell

Somero-opiston kurssimaksu 26,00 €,

Turun yliopiston opintomaksu 40,00 €

Yhteistyössä Turun yliopiston kanssa järjestettävä 4 opintopisteen laajuinen opintojakso kuuluu Aikuis-
kasvatustieteen perusopintoihin.

Opinnoissa perehdytään aikuisen oppimiseen ja op-
pimisen ohjaukseen sekä aikuiskoulutukseen ilmiö-
nä. Opintojaksolla perehdytään aikuisen oppimisen

psykologisiin perusteisiin keskittyen ammatilliseen kasvuun, oppimiseen työelämässä ja ryhmäilmiöihin.

Opinnot sopivat kaikille aikuisen oppimisesta ja oh-
jaamisesta kiinnostuneille ja opettaja- ja ohjaaja-
opintoihin hakeutuville sekä henkilöstön kehittäjille
ja muille aikuisten parissa työskenteleville.

Opintoihin sisältyy verkkovälitteisiä luentoja ja opin-
toryhmäkokoontumisia paikallisen tuutorin ohjauk-
sessa sekä verkkotyöskentelyä ja itsenäistä opiske-
lua. Oppimistapahtumat: 10.12. (opintoryhmä), 7.1.
(opintoryhmä), 8.1. (luento), 15.1. (luento), 28.1.
(opintoryhmä) ja 11.2. (tentti).

**AVOIMEN YLIOPISTON TARJONTA
SALON KANSALAISOPISTOSSA**

- Kasvatustieteen aineopinnot, 35 op
- Erytispedagogiikan perusopinnot, 25 op
- Tietojenkäsittelytieteen perusopinnot, 25 op
- Psykologian perusopinnot, 25 op
- Työoikeuden oikeudenalojen perusteet, 7 op
- Esimiestyö- ja vuorovaikutustaidot, 6 op
- Johdatus oikeustieteeseen, 5 op
- Englannin kielen suullinen taito, 2 op
- Suomen kielen kirjallinen viestintä, 3 op
- Puheviestinnän perusteet, 2 op
- Sosiaalipediatria, 2 op

Salon kansalaisopiston yhteyshenkilö:

Kurssisihteeri Riitta Honkanen p. (02) 778 4569,
sp. riitta.honkanen@salo.fi

LISÄTIETOJA INTERNETISSÄ

www.somero-opisto.fi

www.salonkansalaisopisto.fi

www.avoinyliopisto.fi

www.avoin.utu.fi

Tietoa, taitoa, elämyksiä

Somero
kaupunginkirjasto

**kirjasto on avoinna maanantaista perjantaihin klo 11-19,
lauantaisin klo 10-14, juhlapyhien aattona klo 10-16**

kirjastoauton aikataulun saa kirjastosta, autosta ja verkkokirjastosta

neuvonta 040 1268 331

kaukopalvelu 040 1268 332

somero.verkkokirjasto.fi

tervetuloa kirjastoon

SOMERO-OPISTON TAIDEKOULU

Taidekoulu on Somero-opiston osasto, joka antaa yleisen oppimäärän mukaista visuaalisen taiteen perusopetusta Somerolla.

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, joka perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta.

Opetuksen keskeisenä tavoitteena on tukea oppilaan kuvallisen ajattelun sekä esteettisen ja eettisen tietoisuuden kehittymistä sekä antaa valmiuksia omaan kuvalliseen ilmaisuun. Opetuksen tehtävänä on kehittää sellaisia tietoja ja taitoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla ja jotka antavat hänelle valmiuksia hakeutua myöhempiin opintoihin.

Someron kaupungin sivistyslautakunnan hyväksymä, Somerolla annettavan visuaalisen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma, on luettavissa opiston internetsivuilla.

Taidekoulun opetus on maksullista. Kurssimaksu sisältää opetuksen sekä opiskelussa tarvittavat välineet ja materiaalit.

Kaikkiin taiteen perusopetuksen ryhmiin voidaan ottaa uusia oppilaita. Kysy vapaana olevia paikkoja ja mahdollisia puuttuvien opintojen korvaavuuksia suunnittelijaopettaja Anne Turkulaiselta p. 044-7791273.

PERUSOPINNOT

Perusopintojen tavoitteena on kehittää oppilaan kuvallisia ajattelun valmiuksia, kädentaitoja ja taiteen tekemisen perustaitoja. Oppilas harjoittelee myös toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä oman työtilan ja työvälineiden huoltamista.

Uusia ryhmiä aloitetaan joka toinen vuosi. Aloittavaan ryhmään valitaan alakoulun ensimmäisellä ja toisella luokalla olevia oppilaita.

Aiemmin opinnot aloittaneet oppilaat valitaan ensisijaisesti jatkamaan opintojaan seuraavalle vuodelle, vapautuville paikoille otetaan uusia oppilaita. Perusopintojen laajuus on yhteensä kuusi vuotta.

Ryhmät kokoontuvat Jukolan alakerran taideluokassa, Jukolantie 3.

Perusopintojen kurssimaksu on 60 euroa vuodessa.

TPO 1, 7–8-vuotiaat

Tiistai klo 16.50–18.20

2.9.2014–9.12.2014 ja 13.1.2015–21.4.2015

Seikkaillaan satujen ja mielikuvituksen maailmassa, valmistetaan taidetta sekä yksin että ryhmässä.

TPO 3, 9–10-vuotiaat

Maanantai klo 17.45–19.15

1.9.2014–8.12.2014 ja 12.1.2015–27.4.2015

Työskentelyssä mielikuvitus sulautuu oppilaan omiin aistihavaintoihin lähiympäristöstä.

TPO 5, 11–12-vuotiaat

Tiistai klo 15.15–16.45

2.9.2014–9.12.2014 ja 13.1.2015–21.4.2015

Syvennyttään ympäristön havainnointiin ja kuvaamiseen sekä etsitään omaa kuvallista ilmaisua.

TYÖPAJAOPINNOT

Perusopinnot jälkeen taidekoulun oppilas aloittaa työpajaopinnot, joissa hänellä on mahdollisuus syventää osaamistaan, kehittää omaa ilmaisuaan ja etsiä itselleen luontaisinta taiteen osa-alueita.

Työpajoja tarjotaan sekä kuvataiteen että käsityön puolelta. Oppilas voi opiskella työpajaopintoja tarjolla olevassa järjestyksessä, oman mielenkiinnon mukaan. Oppilaat kokoavat työpajan aikana käyttämänsä ideamateriaalit, luonnokset ja kokeilut portfolioksi.

Suoritettuaan kaikki yleisen oppimäärän mukaiset opinnot, on opintojen laajuus 500 tuntia ja kesto kahdeksan vuotta. Opinnot pyritään suorittamaan loppuun ennen 18 ikävuotta. Päätötodistus kirjataan kuvataiteeseen, mutta perusopinnot ja työpajaopinnot voivat sisältää myös käsityön osa-alueita.

Työpajaopintoihin otetaan vapaille paikoille myös uusia opiskelijoita. Ilmoittautumiset suunnittelijaopettaja Anne Turkulaiselle p. 044 779 1273.

Työpajaopinnot kurssikohtainen maksu on 52 euroa.

YLEINEN KUVATAIDE

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Maanantai klo 15.15—17.30

1.9.2014—8.12.2014

Harjoitellaan uutena tekniikkana mm. vesiohenteisten öljyväreiden käyttöä. Töiden suunnittelussa ja valmistuksessa keskitytään erilaisten piirustus- ja maalaustekniikoiden sekä pohjamateriaalien yhdistelemiseen uudella ja kokeilevalla tavalla.

TAIDEKOULUN BLOGI

someron-taidekoulu.blogspot.fi

KERAMIikka

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 15.15—17.30

4.9.2014—11.12.2014

Keramiikan työpajaopinnoissa keskitytään käsinrakennettavien keramiikkaesineiden suunnitteluun ja valmistukseen. Tuntien aikana harjoitellaan keramiikan tekemisen perustekniikoita sekä yhdistetään keramiikkaan muitakin materiaaleja. Suunnittelussa otetaan huomioon erilaiset lasitteet ja pinnankoristellut sekä Someron oma saviperinne.

ESINESUUNNITTELU JA -VALMISTUS

Joensuun koulu, puutyöluokka, Heikintie 35

Tiistai klo 15.30—17.45

13.1.2015—21.4.2015

Esinesuunnittelun työpajaopinnoissa suunnitellaan ja valmistetaan puinen esine. Suunnittelussa huomioidaan seudun paikallishistoriaa uudelleen muokattuna. Opinnoissa syvennetään oppilaan tietoja ja taitoja puun työstämisestä sekä siihen liitettävien muiden käsityötekniikoiden menetelmistä.

VAATESUUNNITTELU JA -VALMISTUS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Maanantai klo 15.15—17.30

12.1.2015—27.4.2015

Vaatesuunnittelun työpajaopinnoissa harjoitellaan ihmisen piirtämistä. Opintojen aikana perehdytään vaatesuunnitteluun ja kootaan oma vaatemallisto. Suunnittelussa huomioidaan seudun paikallishistoriaa, uudelleen muokattuna. Suunnittelusta mallistosta valmistetaan asu monipuolisesti erilaisia käsityötekniikoita ja materiaaleja hyödyntäen.

LASTEN JA NUORTEN KURSSIT

VAUVOJEN VÄRIKYLPLY

Vauvojen värikylpy on koko perheen yhteistä väriiloittelua hauskasti ja turvallisesti. Vauvan ja vanhemman lisäksi myös perheen sisarukset ja isovanhemmat ovat tervetulleita mukaan.

Värikylvyssä vauvat ilmaisevat visuaalisesti näkemäänsä, tuntemaansa ja kokemaansa yhdessä vanhempiensa kanssa. Tunnilla käytettävät materiaalit ja maalusaineet ovat ikäkaudelle turvallisia.

Kurssimaksu 40 €, sisältää kurssimateriaalit.

Opettajana Anne Turkulainen.

Kursseille ilmoitaudutaan, kuten muillekin kursseille, lapsen nimellä viimeistään viikkoa ennen ensimmäistä kokoontumiskertaa, ja paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Ryhmät kokoontuvat kuutena perjantaina Nuppulinan liikuntasalissa, Vanha Härkätie 5.

1059901 VAUVOJEN VÄRIKYLPLY, 12–24 KK

Perjantai klo 9.00–10.00

24.10.2014–28.11.2014

1059902 VAUVOJEN VÄRIKYLPLY, 4–12 KK

Perjantai klo 11.00–12.00

24.10.2014–28.11.2014

Kuva Porin lastenkulttuurikeskus

MUSKARIT

Alle kouluikäisille suunnatut muskarit järjestetään Aholassa, Joensuuntie 20, yhteistyössä Someron musiikinystävät ry:n kanssa.

Opettajana on musiikin maisteri Sanna Rantanen.

Kaikkien ryhmien kurssimaksu on 20 euroa.

Muskareihin ilmoittaudutaan, kuten muillekin kursseille, lapsen nimellä viimeistään viikkoa ennen ensimmäistä kokoontumiskertaa, ja paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

VAUVA- JA MUKSUMUSKARIT

Vauva- ja muksumuskarit ovat lapsen ja aikuisen yhteisiä musiikkihetkiä. Lauletaan, körötellään, loruiltaan, soitetaan ja liikutaan musiikin mukana. Iloitaan yhdessä musiikista!

Vauvamuskarit on suunnattu 6—18-kuukauden ikäisille lapsille ja Muksumuskarit 1,5-3-vuotiaille.

1049901 VAUVAMUSKARI, AAMURYHMÄ

Keskiviikko klo 9.30—10.00
10.9.2014—3.12.2014

1049903 VAUVAMUSKARI, ILTARYHMÄ

Tiistai klo 18.00—18.30
9.9.2014—2.12.2014

1049902 MUKSUMUSKARI, AAMURYHMÄ

ke 10.05—10.35
10.9.2014—3.12.2014

1049904 MUKSUMUSKARI, ILTARYHMÄ

Tiistai klo 18.35—19.05
9.9.2014—2.12.2014

MUSKARIT 3—6-VUOTIAILLE

Isommille lapsille suunnatuissa muskareissa «sukeletaan» musiikin elämykselliseen maailmaan laulaen, musiikkia kuunnellen, soittaen keho- ja rytmisoittimia, liikkuen sekä tanssien. Opitaan musiikillisia peruskäsitteitä sekä kehitetään rytmii- ja melodiatajua.

1049905 MUSKARI 3—4-VUOTIAAT

Tiistai klo 16.15—17.00
9.9.2014—2.12.2014

1049906 MUSKARI 5—6-VUOTIAAT

Tiistai klo 17.05—17.50
9.9.2014—2.12.2014

MUUT KURSSIT

1040501 NUORISOKUORO

Kiiruun tila, Joensuuntie 22
Torstai klo 19.00–20.30
11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—7.5.2015,
Musiikin lehtori, MuM Katriina Jaatinen
Kurssimaksu 36,00 €

Kurssilla opetellaan äänenmuodostus- ja hengitystekniikkaa, stemmalaulua ja fraseerausta kevyen musiikin tahdissa. Ohjelmistossa on poppia, rockia, laulelmaa ryhmän kiinnostuksen mukaan. Mahdollisesti tehdään myös keikkoja. Sopii kaikille laulamisesta innostuneille 13—19-vuotiaille nuorille, myös pojille! Uudet laulajat tervetuloa!

KAIKENIKÄISILLE SOPIVIA KURSSEJA

Monet muutkin kurssit sopivat myös lapsille ja nuorille. Tällaisia ovat muun muassa:

- Kitaran-, harmonikan- ja pianonsoitto, sivu 25.
- Keramiikan alkeiskurssi, sivu 27.
- Afrotanssi ja itämainen tanssi, sivu 30.

LUENNOT

MAISEMAN VISUAALISET KERTOMUKSET — Ympäristövalokuva kulttuurin muuttuvan luontosuhteen tulkkina

Solu, luokka 1, Myllypellontie 11 E

Torstai 11.9.2014 klo 17.30-20.00

Luentomaksu, 4,00 €, peritään käteisenä ovella

FM, maisema- ja valokuvatutkija Mikko Itälahti luennoi ympäristövalokuvan kriittisistä mahdollisuuksista taiteen ja tieteen rajapinnalla. Luento järjestetään yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen kanssa.

Kulttuurimaisema on tietoa luonnon ja ihmisen suhteesta ja sen muutoksista. Ei vain keksintöjen ja talouden historiaa, vaan myös esteettisiä merkityksiä, tunnelmia ja kokemuksia. Luennon näkökulman mukaan valokuva voi olla itsenäinen, ajattelua kutsuva visuaalisen argumentaation muoto, joka säilyttää merkitysten maailman salaperäisyyden tutkimuksen pihdeissäkin.

Tällaista tietoa tarvitaan erityisesti nyt ympäristökriisin aikana — luonnontieteellinen tieto on kriisiymmärryksemme perusta, mutta tarvittava muutos on ennen kaikkea kulttuurinen. Tarvitaan sekä kulttuurin tuhoisien piirteiden analyysiä, että mielekkäiden ja kestävien merkityksellisyyden lähteiden etsimistä ja elämämalleja, jotka perustuvat myös ei-rationaaliseksi ja ristiriitaiseksi ymmärrettyyn ihmiskuvaan. Keskustelu kauneudesta ja hyvän elämän ehdoista muuttuvan maiseman, ja muuttuvien luontosuhteiden jälkien äärellä tarjoaa juuri tällaisia eväitä.

VANHENE ONNELLISENA

Someron kaupungintalo, Joensuuntie 20

Maanantai 15.9.2014 klo 18.00—19.30

Turun kaupunginsairaalan ylilääkäri, geriatri Maaria Seppälä luennoi siitä, mitä tapahtuu kun vanhenemme ja miten siihen voisi varautua ja sopeutua. Maksuton luento järjestetään yhteistyössä Salon Muisti-yhdistyksen kanssa.

IHMINEN JA YHTEISKUNTA

1010101 TARINOITA SOMEROLTA

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3
Keskiviikko klo 9.30—11.45
10.9.2014—3.12.2014
FM, kulttuurituottaja Miia Raivikko

UUTUUS

Somerolla on paljon mielenkiintoisia paikkoja: luontokohteita, rakennuksia, julkisia taideteoksia ja muistomerkkejä. Jokaisella niistä on joku tarina, joka olisi hyvä tallettaa myös tulevien sukupolvien saataville. Sinullakin varmaan on mielessäsi joku tarina. Lähe rohkeasti mukaan keräämään arvokasta tietoa kotipaikkakunnastasi.

Tutustumme yhdessä mielenkiintoisiin somerolaisiin paikkoihin sekä keräämme ja tallennamme niihin liittyviä tarinoita. Kurssin ohjelma suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Maksuton kurssi järjestetään yhdessä Someron kulttuuri ry:n, Somero-seuran, Somerniemi-seuran ja Somero-lehden kanssa.

1010202 ELÄMÄNTAIDON VALMENNUSTA — LIFE COACHING

Solu, luokka 7, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 19.15—20.45
8.9.2014—3.11.2014
Elämäntaidon valmentaja Jody Merelle
Kurssimaksu 20,00 €

UUTUUS

Life Coaching — elämäntaidon valmennus, mitä se on? Mietitkö mitä hyötyä siitä voisi olla sinulle? Kiinnostuitko? Jos koet, että elämäsi voisi olla parempaa kuin se on nyt, ja etsit onnellisuutta, jos sinulla on avoin mieli, ja haluat tavata uusia ihmisiä, tule rohkeasti kokeilemaan mitä Life Coaching voisi antaa juuri sinulle.

1019901 ELINTARVIKEHYGIENIAOSAAMISKOULUTUS

Solu, luokka 6, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 17.30—20.00
15.9.2014—22.9.2014
Elintarvikealan opettaja Minna Mäkinen
Kurssimaksu 40,00 €

Kurssi sisältää kaikille elintarvikkeiden kanssa työskenteleville tärkeää tietoa mikrobiologian perusteista, henkilökohtaisesta hygieniasta, elintarvikkeiden hygieenisestä käsittelystä ja säilytyksestä sekä lainsäädännöstä. Kurssiin sisältyy kirjallinen testi. Hyväksyttyä testin suorittaneet saavat Eviran myöntämän hygieniosaamistodistuksen. Kurssimaksu sisältää oppimateriaalin, koulutuksen, testin ja todistuksen. Uusintatesteistä ja erityisjärjestelyjä vaativista testeistä tulee sopia erikseen, eivätkä ne sisälly kurssimaksuun. Koulutus järjestetään yhdessä Faktia Koulutus Oy:n kanssa.

1010708 ENSIAVUN PERUSKURSSI — EA1

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E
Torstai klo 17.30—20.45 ja lauantai klo 9.00—15.30
23.10.2014—8.11.2014
Ensiavun ja terveystiedon opettaja
Kurssimaksu 45,00 €

SPR:n ensiavun peruskurssi antaa perustiedot ja -taidot auttaa hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa. EA1-kurssin suorittamisesta saa todistuksen, joka on voimassa kolme vuotta. Kurssimaksu sisältää opetuksen ja todistuksen. Kokoontumiskerrat: 23.10., 30.10. ja 8.11.

NETTI-ILMOITTAUTUMISET

www.somero-opisto.fi

1010701 JÄRJESTYKSENVALVOJAN KERTAUSKOULUTUS

Solu, luokka 1, Myllypellontie 11 E
Tiistai 23.9. ja torstai 25.9. klo 17.30—20.45
Rikosylikonstaapeli Heikki Anttila ja
ylikonstaapeli Toni Elo
Kurssimaksu 40,00 €

Kurssilla suoritetaan järjestyksenvalvojaksi hyväksymistä uudistettaessa tarvittava järjestyksenvalvojan kertauskoulutus. Koulutus tulee suorittaa puolen vuoden sisällä hyväksymisen päättymisestä. Kurssi sisältää teoriaopetusta ja voimankäyttökoulutusta. Opetusaineisto on tulostettavissa opiston internetsivulta löytyvän linkin kautta.

JÄRJESTYKSENVALVOJAN PERUSKOULUTUS

Järjestetään Somerolla kevätkaudella 2015.

Syyskaudella järjestyksenvalvojan perusoulutusta järjestää Salon kansalaisopisto Salossa.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset Salon kurssille puh. (02) 778 4561 ja www.salonkansalaisopisto.fi

1010201 MUISTITEHTÄVÄOHJAAJIEN KOULUTUS

Solu, luokka 4, Myllypellontie 11 E
Tiistai 23.9.2014 ja keskiviikko 24.9.2014
klo 15.30-18.30
Projektityöntekijä Sari Nyrhinen

Aivot kaipaavat haastetta ja aktivointia. Mitä enemmän niitä elinaikanaan käyttää, sitä vastustuskykyisemmät ne ovat mahdollisille neurologisten sairauksien tuomille muutoksille. Salon Muistiyhdistyksen kanssa yhteistyössä järjestettävältä kurssilta saat ohjeita ja tukea aivoja aktivoivaan toimintaan, jota voit toteuttaa olemassa olevassa porukassa tai uudessa perustamassasi ryhmässä.

UUTUUS

Kahden illan kurssi sisältää tietoa ryhmien ohjauksesta ja muistitehtävien ja pelien käytöstä ryhmässä sekä aivoja aktivoivien tehtävien harjoittelua. Lisäksi tutustutaan Muistiyhdistyksen toimintaan ja saadaan tietoa muistin toiminnasta ja aivoterveysten edistämisestä.

1010702 AKTIIVINEN KYLÄ -KOULUTUS

Someron kaupungintalo, Joensuuntie 20
Lauantai 25.10.2014 klo 10.00—14.00 ja
torstait 6.11.2014 ja 13.11.2014 klo 17.30—20.00

Somero on laaja maaseutukaupunki, jossa on paljon kyliä. Suuri osa kaupunkilaisista asuu haja-asutusalueella jopa parinkymmenen kilometrin päässä keskustasta. Maaseudulla on nykyisin hyvin vähän kaupallisia ja kunnallisia palveluja.

Ilmaisen kolmiosaisen koulutuksen tavoitteena on aktivoida kylien asukkaita kehittämään oman asuinalueensa väestön hyvinvointia ja palveluita kylätoiminnan ja hankkeiden avulla.

Koulutus järjestetään yhteistyössä Someron kaupungin elinkeinotoimen, Someron kylien neuvottelukunnan ja Varsinais-Suomen jokivarsikumppanien kanssa.

Kylätoimintaseminaari lauantaina 25.10.

Seminaarissa kuullaan kylätoiminnan asiantuntijoiden alustuksia ja verkostoidutaan.

Päälluennosijana on Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin tutkimusjohtaja, HT, aluetieteen dosentti **Torsti Hyyryläinen.**

Torstaina 6.11. kuullaan Varsinais-Suomen jokivarsikumppanien hankerahoitusmahdollisuuksista kylille ja Someron kaupungin kylien kehittämistä koskevista linjauksista.

Torstaina 13.11. on aiheena kansainvälistyminen kylien näkökulmasta.

LUONTO JA YMPÄRISTÖ

1029901 SIENIKURSSI

Solu, luokka 6, Myllypellontie 11 E
Tiistai ja torstai klo 17.30—19.45 ja
lauantai klo 11.00—16.00
16.9.2014—23.9.2014
Keruuneuvoja Ilona Kivelä
Kurssimaksu 20,00 €

Kurssilla tutustutaan sieniin, niiden kasvupaikkoihin ja jokamiehen oikeuksiin, opitaan tunnistamaan, keräämään ja käsittelemään sieniä sekä valmistamaan sieniruokia. Kurssilla voi halutessaan suorittaa kauppasienipöimijäkoulutuksen sienitilanteen mukaisesti (esim. kantarelli, suppilovahvero, haaparousku, haaperot) ja saada pöimijäkortin. Kurssimaksu sisältää opetuksen, pöimijäkortista peritään 9 euron lisämaksu. Kurssipäivät: 16.9., 18.9., 20.9. ja 23.9.

KIELET

1030201 ENGLANNIN ALKEIDEN KERTAUS

Solu, luokka 1, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 17.30—19.00
8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—30.3.2015
B.A. Olla-Riitta Aarikka
Kurssimaksu 32,00 €

Tule kertaamaan englannin kielen alkeita ja oppimaan uutta sanastoa. Kurssin tavoitteena on elvyttää passiiviseksi painunut kielitaito aktiivikäyttöön ja lisätä rohkeutta puhua englantia vaikkapa matkoilla. Oppikirja valitaan kurssin alussa.

Tykkää meistä Facebookissa

www.facebook.com/somero.opisto

1030202 ARKIENGLANTIA

Solu, luokka 1, Myllypellontie 11 E
Maanantai 19.15—20.45
8.9.2014—1.12.2014
B.A. Olla-Riitta Aarikka
Kurssimaksu 24,00 €

UUTUUS

Tarvitsetko englannin kieltä työssäsi tai muuten arjessasi, mutta koet kommunikoinnin englanniksi haastavaksi? Kurssi on tarkoitettu kaikille niille, jotka haluavat vahvistaa osaamistaan. Aihepiirit löytyvät arkisista asioista, kuten työn tai harrastusten piiristä. Tavoitteena on vahvistaa ja kehittää kielellistä viestintätaitoa. Oppikirja: @Work.

1030203 ENGLISH FOR YOU TOO, 3

Myötätuuli, Hämeenojantie 32
Tiistai ja Torstai klo 17.30—19.00
21.10.2014—2.12.2014 ja 8.1.2015—12.2.2015
B.A. Olla-Riitta Aarikka
Kurssimaksu 32,00 €

Kaksi kertaa viikossa kokoontuvalla kurssilla opiskellaan arjessa ja matkoilla tarvittavaa perussanastoa rauhallisesti edeten. Tiistaisin keskitytään sanastoon ja kielioppiin ja torstaisin puheilmaisuun. Opiskelija voi osallistua kurssille kumpanakin iltana tai halutessaan vain jompanakumpana. Kurssi sopii viime kaudella Englantia rauhalliseen tahtiin -opiskelijoille sekä uusille englannin kielen perusteet osaaville. Oppikirja: English for You, too 3.

1030301 FANTASTICO 2!

— ESPANJAN JATKOKURSSI

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E
Keskiviikko klo 19.15—20.45
17.9.2014—10.12.2014 ja 7.1.2015—15.4.2015
FM Silvia Costantini
Kurssimaksu 36,00 €

Espanjan kielen alkeet aiemmin opiskelleille suunnatulla kurssilla kerrataan aiemmin opittuja asioita, sekä jatketaan arkikielen ja espanjan kielen kieliopin opiskelua. Pääpaino puhetaidossa. Bienvenidos! Oppikirjat: Fantastico 1 kappaleesta 8 eteenpäin, jonka jälkeen siirrytään Fantastico 2 -kirjaan.

1030302 ESPANJAN ALKEET

Solu, luokka 7, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 17.30—19.00
8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—27.4.2015
Kielten opettaja Jody Merelle
Kurssimaksu 36,00 €

Hola amigos! Tule oppimaan espanjaa ihan alusta! Oppimisen tukena käytetään oppikirjaa, mutta edetään myös opiskelijoiden toiveiden mukaisesti rennossa ilmapiirissä. Tule rohkeasti tapaamaan uusia ihmisiä, löytämään ystäviä ja oppimaan espanjaa vaikkapa talvilomamatka mielessä.

1030401 ESPRESSO 3 — ITALIAN JATKOKURSSI

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E
Keskiviikko klo 17.30—19.00
17.9.2014—10.12.2014 ja 7.1.2015—15.4.2015
FM Silvia Costantini
Kurssimaksu 36,00 €

Jatkokurssi italian kieltä noin kaksi vuotta opiskelleille. Pääpaino on puhetaidossa ja arkikielessä sekä italian kielen peruskieliopissa. Oppikirjat: Espresso 2 kappaleesta 5 eteenpäin, jonka jälkeen jatketaan Espresso 3 -kirjaan.

NETTI-ILMOITTAUTUMISET

www.somero-opisto.fi

1031501 VENÄJÄN ALKEISKURSSI

Solu, luokka 4, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 19.15—20.45
8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—27.4.2015
FM Iuliia Topchii
Kurssimaksu 36,00 €

Venäjän alkeiskurssilla opitaan ensin kirjaimet ja edetään ääntämis- ja kielioppiasioiden perusteisiin. Puhekieleen keskittyvissä harjoituksissa päästään tutustumaan venäläiseen elämäntapaan ja kulttuuriin. Oppikirjana Mozho 1. Kurssi sopii aloittelijoille ja alkeiden kertaajille.

1031502 VENÄJÄN JATKOKURSSI

Solu, luokka 4, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 17.30—19.00
8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—27.4.2015
FM Iuliia Topchii
Kurssimaksu 36,00 €

Kurssilla jatketaan venäjän kielen opiskelua Mozho 1 -kirjan kappaleesta 10 eteenpäin. Tavoitteena on oppia ymmärtämään yksinkertaista puhuttua ja kirjoitettua kieltä sekä ilmaisemaan itseään venäjän kielellä käytännön tilanteissa. Kurssille ovat tervetulleita myös aiemmin venäjää 2—3 vuotta opiskelleet uudet opiskelijat.

1031701 EDASI EESTI KEELES

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E
Tiistai klo 19.15—20.45
9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—21.4.2015
Vivian Majevski
Kurssimaksu 36,00 €

Kurssilla jatketaan viron kielen opiskelua lehtiartikkelien ja pienten tekstien avulla sekä keskustelemalla, kielioppia unohtamatta.

MUSIIKKI

1040401 KITARANSOITTO

Solu, luokka 7, Myllypellontie 11 E
 Keskiviikko ja torstai klo 18.00—20.00
 10.9.2014—27.11.2014 ja 7.1.2015—16.4.2015
 Muusikko Vesa Toukkari
 Kurssimaksu 112,00 €

Kitaransoiton opetusta aloittelijoille ja aiemmin kitaraa soittaneille. Opetus tapahtuu ensisijassa yksilöopetuksena ja henkilökohtainen opiskelu-aika on 15 minuuttia viikossa. Myös pienryhmäopetus on mahdollista samantasoisille opiskelijoille, jolloin opetusta saa kerralla pidemmän aikaa. Pidemmälle opiskeluissa edenneillä on, ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrästä riippuen, mahdollisuus 30 minuutin henkilökohtaiseen opiskelu-aikaan, jolloin kurssimaksu on 212 e/lukuvuosi. Kurssille otetaan ensisijassa yli 12-vuotiaita, mutta mikäli ryhmään mahtuu, voidaan alakouluikäisiä ottaa mukaan yhdessä vanhemman kanssa. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

1040402 HARMONIKANSOITTO

Solu, luokka 5, Myllypellontie 11 E
 Torstai klo 16.00—19.00
 11.9.2014—4.12.2014 ja 15.1.2015—16.4.2015
 MuM Sanna Rantanen
 Kurssimaksu 112,00 €

Harmonikansoiton opetusta kaikenikäisille ja -tasoisille soittajille. Henkilökohtainen opiskelu-aika on yksilöopetuksena 15 minuuttia viikossa. Pidemmälle opiskeluissa edenneillä on, ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrästä riippuen, mahdollisuus 30 minuutin opiskelu-aikaan, jolloin kurssimaksu on 212 e/lukuvuosi. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

1040403 PIANONSOITTO A

Kiiruun tila, Joensuuntie 22
 Torstai klo 16.30-18.45
 11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—9.4.2015
 Musiikin lehtori, MuM Katriina Jaatinen
 Kurssimaksu 112,00 €

Pianonsoiton opetusta yksilöllisesti edeten. Sopii kaitentasoisille ja -ikäisille soittajille. Henkilökohtainen opiskelu-aika yksilöopetuksena on 15 minuuttia viikossa. Pidemmälle opiskeluissa edenneillä on, ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrästä riippuen, mahdollisuus 30 minuutin opiskelu-aikaan, jolloin kurssimaksu on 212 e/lukuvuosi. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

1040404 PIANONSOITTO B

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 3
 Perjantai klo 16.00—17.30
 12.9.2014—5.12.2014 ja 16.1.2015—17.4.2015
 MuM Sanna Rantanen
 Kurssimaksu 112,00 €

Sisältö sama kuin kurssilla A-ryhmällä.

1040506 YKSINLAULU

Solu, musiikkiluokka 8, Myllypellontie 11 E
 Maanantai klo 17.00—20.15 ja
 torstai klo 15.15—20.15
 8.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—13.4.2015
 Oopperalaulaja (L.R.A.M.) Eeva-Kaarina Vilke
 Kurssimaksu 212,00 €

Opiskelun tavoitteena on äänenkäytön ja hengitystekniikan parantaminen sekä uusien näkökulmien löytäminen omaan laulamiseen ja ohjelmiston tulintaan. Henkilökohtainen opiskelu-aika 30 minuuttia. Opetusajoja on tarjolla maanantaina ja torstaina. Kurssille otetaan enintään 15 opiskelijaa. Etusijalla uudet opiskelijat. Tarvittaessa arvonta, mikäli opiskelijoita ilmoittautuu enemmän kuin on opiskelupaikkoja. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

1040502 SOMERON NAISKUORO

Pellavakeskus, Joensuuntie 49
 Tiistai klo 17.15—18.45
 9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—21.4.2015
 MuM, musiikkipedagogi (AMK) Olli Salomäenpää
 Kurssimaksu 36,00 €

Kuorossa kehitetään laulutaitoa ja esiintymisvalmiutta sekä valmistetaan ohjelmistoa esiintymisiä silmällä pitäen. Kuoroon toivotaan uusia laulajia. Lähde rohkeasti mukaan.

1040503 SOMERON LAULUMIEHET

Pellavakeskus, Joensuuntie 49
 Tiistai klo 19.00—20.30
 9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—21.4.2015
 MuM, musiikkipedagogi (AMK) Olli Salomäenpää
 Kurssimaksu 36,00 €

Sisältö sama kuin naiskuorossa.

1040504 YHTEISLAULU

Toimintakeskus, Leivontie 5
 Tiistai klo 17.00—18.00
 9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—7.4.2015
 Jaana Viitamäki
 Kurssimaksu 32,00 €

Lauletaan yhdessä kevyitä sävelmiä opiskelijoiden toiveiden mukaan. Lähde rohkeasti mukaan. Tärkeintä ei ole laulutaito, vaan halu laulaa yhdessä erilaisten ihmisten kanssa. Suunnattu lähinnä erityislapsille ja -aikuisille, mutta sopii myös muille lauluhaluille.

1040505 METKA KÖÖRI

Kiiruun tila, Joensuuntie 22
 Keskiviikko 19.30—21.00
 10.9.2014—3.12.2014 ja 7.1.2015—15.4.2015
 Musiikinopettaja, MuM Katriina Jaatinen
 Kurssimaksu 36,00 €

Metka Kööri on ilokseen laulavien sekakuoro, joka haluaa oppia, edistyä ja iloita lauluharrastuksestaan. Kuka tahansa voi kehittyä laulajana ja siksi Metkaan Kööriin ovatkin tervetulleita kaikki ikään, sukupuoleen ja musiikkinumeroon katsomatta. Kurssilla opetellaan äänenkäyttöä ja nuotinlukua sekä tietysti lauletaan omaksi iloksi ja tehdään muutama keikkakin.

1040501 NUORISOKUORO

Laulamisesta innostuneille nuorille suunnatussa kuorossa lauletaan poppia, rockia ja laulelmaa. Katso tarkemmat tiedot sivulta 19.

MUSKARIT

Alle kouluikäisille suunnatut Muskarit järjestetään yhteistyössä Someron musiikinystävät ry:n kanssa. Katso tarkemmat tiedot sivulta 18.

KUVATAIDE

1050502 KERAMIikka PÄIVÄKURSSI

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Tiistai klo 9.00—12.00

9.9.2014—25.11.2014

Keraamikko Pirjo Salo

Kurssimaksu 52,00 €

Kurssilla valmistetaan koriste- ja käyttöesineitä käsinrakennustekniikoin. Tutustumme lasitteisiin ja erilaisiin pinnankoristelutekniikoihin. Kurssi on tarkoitettu aiemmin keramiikkaa harrastaneille. Tarvikkeet hankitaan yhteistilauksena. Kurssimaksuun sisältyy opetus ja poltot.

1050501 KERAMIIKAN ALKEISKURSSI

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 18.00—21.00

11.9.2014—27.11.2014

Keraamikko Pirjo Salo

Kurssimaksu 52,00 €

Aloittelijoille ja vähän harrastaneille suunnatulla kurssilla opiskellaan keramiikan tekemisen perustekniikat valmistamalla helppoja käyttö- ja koriste-esineitä. Opiskelijoiden ei tarvitse hankkia omia työvälineitä ja ensimmäisellä kerralla opettaja tuo käytettävän saven. Muut materiaalit tilataan yhdessä. Kurssimaksuun sisältyy opetus ja poltot.

1050801 KALLIGRAFIA

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E

Tiistai klo 17.30—19.00

9.9.2014—2.12.2014

Kalligrafian opettaja Vivian Majeovski

Kurssimaksu 24,00 €

Kalligrafia on kaunista kirjoittamista, joka harjaannuttaa silmien, aivojen ja käsien yhteistyötä. Kurssilla harjoitellaan kirjoittamista ja sidotaan kalligrafinen päiväkirja. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että aiemmin kalligrafiaa harrastaneille. Kevätkaudella järjestetään jatkokurssi.

1050201 KOKEILEVA KUVATAIDE

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 12.15—14.30

11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015

KM, suunnittelijaopettaja Anne Turkulainen

Kurssimaksu 44,00 €

Päästä sisäinen luovuutesi valloilleen ja heittäydy mukaan taiteen tekemiseen tutkivalla ja kokeilevalle otteella. Luvassa alustuksia ja keskustelua taide-teoksista, niiden erilaisista ilmaisumuodoista ja taiteen tekemiseen vaikuttaneista taustoista. Keskustelujen innoittamana maalaamme ja muotoilemme erilaisilla tekniikoilla ja välineillä. Teemme myös opintokäyntejä ajankohtaisiin taidenäyttelyihin.

1050203 PÄIVÄPIIRUSTUS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3
 Perjantai klo 13.00—15.15
 12.9.2014—28.11.2014 ja 9.1.2015—17.4.2015
 Kuvanveistäjä Marjukka Malkki
 Kurssimaksu 44,00 €

Kurssilla harjoitellaan piirtämisen perusasioita, kehitetään omaa ilmaisua piirtämällä kolmiulotteista mallia sekä herätellään mielikuvitusta luetun tekstin avulla.

1050208 AKVARELLIMAALAUUS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3
 Joka toinen keskiviikko klo 16.30—19.45
 17.9.2014—26.11.2014 (parilliset viikot)
 TM Hanna Saarikoski
 Kurssimaksu 24,00 €

Kurssilla tutustutaan akvarellimaalaukseen ja siihen yhdistettävien sekatekniikoiden ilmaisumahdollisuuksiin oppilaiden omat kiinnostuksen kohteet huomioiden. Opetuksen painopiste on henkilökohtaisessa ohjauksessa. Kurssi kokoontuu myös syyslomaviikolla.

1050901 LUONTOVALOKUVAUS

Jukolan yläkerran taideluokka, Jukolantie 3
 Keskiviikko klo 18.00—20.15 ja
 lauantai klo 9.00—13.00
 17.9.2014—1.10.2014
 Valokuvaaja Lassi Tuominen
 Kurssimaksu 20,00 €

Syksyn luonto on täynnä värikkäitä ja houkuttelevia kuvauskohteita. Kurssilla harjoitellaan luonnon kuvaamista digitaalisella järjestelmäkameralla, opiskellaan valokuvauksen peruskäsitteitä sekä tutustutaan järjestelmäkamera toimintoihin ja säätöihin.

Kurssi kokoontuu Jukolassa kolmena keskiviikkoiltaan. Kuvausretket luontoon tehdään lauantaina 20.9. ja 27.9. (säätövaraus). Tarvitset kurssille mukaan järjestelmäkameran, ohjekirjan ja mahdollisen ulkoisen salamman. Kurssi toteutetaan yhteistyössä Someron kamerakerhon kanssa. Opettajina toimivat Lassi Tuominen ja muut kamerakerhon jäsenet.

1050209 IKONIMAALAUUS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie
 Joka toinen keskiviikko klo 14.30—17.45
 24.9.2014—3.12.2014, (parittomat viikot)
 Raija Laiho
 Kurssimaksu 24,00 €

Tutustutaan ikonimaalaukseen ja valmistetaan ikoni omavalintaisella aiheella. Aloituspaketin hinta on n. 45 euroa. Tuo ensimmäiselle kerralle mukaan valkoinen teevati tai kaakelilaatta, pehmeitä siveltimiä, palettiveitsi ja pipettipullo. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että aiemmin maalausta harrastaneille.

UUTUUS

1050701 LASITYÖPAJA

Solu, luokka 1, Myllypellontie 11 E

Torstai klo 18.00—21.00

2.10.2014—27.11.2014

Lasitaiteilija Kirsi-Marja Lakanen

Kurssimaksu 28,00 €

Kurssilla perehdytään tiffany-, lyijylasi-, lasimosaikki- ja lasinsulatustekniikkaan valmistamalla itselle mieluisia lasitöitä, kuten koruja, tasotöitä ja lampuja. Kurssi sopii sekä aloittelijalle että jo lasitöitä tehneelle, ja jokainen voi valita työlleen sopivan valmistustavan. Sulatustöistä peritään polttomaksu työn koon mukaan. Kevätkaudella järjestetään toinen lasityöpaja.

1050401 KIPSIVEISTOS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Perjantai 10.10.2014 klo 18.00—20.15,

lauantai 11.10.2014 klo 10.00—15.15 ja

sunnuntai 12.10.2014 klo 10.00—15.15

Kuvanveistäjä Marjukka Malkki

Kurssimaksu 20,00 €

Valmistetaan kipsistä torso. Mallina käytetään antiikin veistoskopiota. Tuo mukanasasi ohutta kangasta tai harsoa sekä katiskaverkkoo noin metri. Kipsiä voi ostaa kurssipaikalta.

**1050202 KAUNIIT JOULUKORTIT
ENCAUSTIC ART -TEKNIIKALLA**

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Perjantai 14.11.2014 klo 18.00—20.15 ja

lauantai 15.11.2014 klo 9.30—14.15

Sini Persson

Kurssimaksu 16,00 €

Encaustic Art on vahamaalausta, jota tehdään sulattamalla värillisiä mehiläisvahakuutioita lämpöraudalla.

Encaustic on helppoa, nopeaa ja hauskaa! Se sopii kaikille, sillä se ei vaadi esimerkiksi piirustustaitoja. Jokainen voi kokea onnistumisen iloa jo ensimmäisillä kokeiluilla! Joulukortteihin voi taiteilla vaikkapa kynttilöitä, mutta tekniikalla voi tehdä paljon muutakin. Opettaja tuo kurssille maalausvälineitä yhteiskäyttöön, josta peritään 10 euron materiaalimaksu.

VÄRIKYLPIÄ VAUVOILLE

Alle kaksivuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen suunnattu Vauvojen värikyly on koko perheen yhteistä väri-iloittelua hauskaasti ja turvallisesti. Katso tarkemmat tiedot sivulta 18.

UUTUUS

TANSSI JA LUOVA ILMAISU

1060305 AFROTANSSI

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5

Tiistai klo 17.30—19.00

9.9.2014—2.12.2014

Gildas Houessou

Kurssimaksu 24,00 €

Afrotanssin perusteita ilman stressiä ja vaikeita askelkuvioita. Kurssilla tutustutaan afrikkalaiseen rytmikkaan ja liikkeisiin, tanssitaan ja rentoudutaan. Tanssi perustuu länsiafrikkalaiseen traditioon, opetuskielinä suomi ja englanti. Sopii kaikille, liikkeitä voi soveltaa omiin valmiuksiin sopivaksi.

1060301 ITÄMAISEN TANSSIN ALKEET

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5

Keskiviikko klo 17.30—19.00

10.9.2014—3.12.2014

Irene

Kurssimaksu 24,00 €

Itämainen tanssi on mukavaa rytmistä liikuntaa, jonka avulla tavoitellaan oman kropan hallinnan lisäämistä. Tanssi muodostuu kauniista ja lumovoimaisista liikkeistä. Perusliikkeet koostuvat luonnollisista liikeradoista koko kehon alueella – pehmeistä ja terävistä, askelilla ja ilman. Sopii aloittelijoille ja enintään pari vuotta tanssineille.

1060302 ITÄMAISEN TANSSIN HARRASTERYHMÄ

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5

Keskiviikko klo 19.15—20.45

10.9.2014—3.12.2014 ja 7.1.2015—8.4.2015

Irene

Kurssimaksu 32,00 €

Itämaista tanssia vähintään kaksi vuotta harrastaneille suunnatussa ryhmässä kerrataan aiemmin opittuja ja harjoitellaan uusia koreografioita, sekä ylläpidetään vartalon hyvinvointia rytmisen musiikin tahdissa monipuolisesti.

1060304 MATALAN KYNNYKSEN KUNTOTANSSI

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5

Keskiviikko klo 16.30—17.15

10.9.2014—3.12.2014,

Pirita Hipp-Koskenoja

Kurssimaksu 20,00 €

Tule edistämään hyvinvointiasi ja kohottamaan kuntoasi iloisessa ryhmässä. Kuntotanssikurssi sisältää helppoja tanssiaskeleita ja koreografioita, jotka tukevat niska-hartiaseutua kannattelevien keskivartaloli hasten hallintaa. Ohjelmassa on kehon linjoja avaa- via sarjoja ja tasaisesti kroppaa vahvistavia liikkeitä, jotka tehdään hyppimättä. Samaa ohjelmaa harjoitellaan asteittain vaikeuttaen ja kerraten koko syksy. Kuntotanssi sopii hyvin myös vasta synnyttäneille äideille. Ei edellytä aiempaa tanssikokemusta.

1060303 KUNTOTANSSI

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5

Torstai klo 18.30-19.15

11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015

Pirita Hipp-Koskenoja

Kurssimaksu 24,00 €

Kuntotanssi on monipuolista ja hauskaa rytmiliikuntaa, jossa käydään koreografisesti läpi erilaisia tanssiaskeleita. Kyseessä on kuntoa nostava, vauhdikas ja hikinen tanssitunti, johon sisältyy myös hyppyjä. Koko syksy treenataan samalla ohjelmalla, ja vasta keväällä siirrytään uuteen. Ota mukaan vesipullo ja pieni pyyhe. Osallistuminen ei edellytä aiempaa tanssikokemusta.

11069901 LUOVAN ILMAISUN KURSSI

Toimintakeskus, Leivontie 5

Tiistai klo 12.30—13.15

8.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—7.4.2015

B.A. Olla-Riitta Aarikka

Kurssimaksu 24,00 €

Kurssi on suunnattu toimintakeskuksen asiakkaille tai muille asiasta kiinnostuneille.

KÄDENTAITOT**TEKSTIILITYÖ****1071002 KÄSITYÖT JA TEKNIIKAT TUTUKSI**

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Maanantai klo 12.15—14.30

8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—27.4.2015

KM, suunnittelijaopettaja Anne Turkulainen

Kurssimaksu 44,00 €

Sinä käsityön harrastaja, tule mukaan leppoisaan joukkoomme virkistämään mieltäsi ja harjaannuttamaan kädentaitejasi. Kurssilla tutustutaan vanhoihin käsityihin ja muistellaan niiden tekemistä ja käyttöä. Muistelun tavoitteena on saada tietoa käsityöistä ja tallentaa paikallista käsityöhistoriaa. Aiheeseen liittyen harjoitellaan erilaisia käsityötekniikoita, kuten kirjontaa, käpypitsiä, neulontaa ja huovutusta.

1070603 PITSINNYPLÄYS

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Joka toinen keskiviikko klo 18.00—20.15

10.9.2014—3.12.2014 (parittomat viikot)

Pitsinnypläyksen opettaja Pirjo Sammallahti

Kurssimaksu 24,00 €

Pitsinnypläyksessä voit nyplätä perinteisiä pitsejä, tauluja ja koristeita. Nypläystarvikkeita saa opettajan kautta. Pitsinnypläys soveltuu sekä aloittelijoille että perustaidot jo hallitseville.

1070705 KANKAANKUDONNAN ALKEISKURSSI

Jukolan alakerran kudontaluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 15.15—18.15

11.9.2014—27.11.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015

Artenomi Jaana Janhunen

Kurssimaksu 84,00 €

Kurssi on tarkoitettu aloittelijoille ja jonkin verran aiemmin kudontaa harrastaneille. Kankaan suunnittelu ja loimen kutominen käydään läpi alusta lähtien. Kurssilla opiskellaan teoriassa ja käytännössä perusidoksia ja niistä johdettuja sidoksia. Tutustutaan eri materiaaleihin ja niistä kudotaan käyttö- ja koristetekstiilejä kurssilaisten toiveiden mukaan. Työt kudotaan yhteisloimiin. Kevätkaudella kurssi kokoontuu klo 15.15—17.30.

1070706 KAUNISTA KANGASPUILLA

Jukolan alakerran kudontaluokka, Jukolantie 3
Tiistai klo 17.30—20.30

9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—21.4.2015

Artenomi Jaana Janhunen

Kurssimaksu 84,00 €

Kurssilla opiskellaan teoriassa ja käytännössä perus-
sidoksista johdettuja sidoksia ja helppoja yhdistet-
tyjä sidoksia sekä valmiiden kudontaohjeiden muok-
kaamista omaan työhön sopivaksi. Kudonnan perus-
teet osaaville suunnatulla kurssilla opitaan uutta ja
kerrataan vanhaa kankaanrakentamiseen liittyvää.
Suunnitellaan ja kudotaan käyttö- ja koristetekstii-
lejä ryhmän toiveiden mukaan yhteisloimissa. Kurssi
kokoontuu 21.10. alkaen klo 17.30—19.45

1070704 TERTTILÄN KUDONTA

Terttilä, Toukola, Terttiläntie 736

Keskiviikko klo 18.00—20.15

17.9.2014—26.11.2014 ja 7.1.2015—15.4.2015

Artesaani, askartelunohjaaja Essi Torkkomäki-Ryhtä

Kurssimaksu 32,00 €

Kurssilaiset suunnittelevat ja rakentavat yhteisloimia,
joihin kudotaan omien tarpeiden mukaan yksilöllisi-
ä käyttö- ja koristetekstiilejä. Voidaan laittaa myös
omia loimia huomioiden kaluston käyttökapasiteetti.
Tavoitteena on, että kurssilaiset hallitsevat kankaan-
kudonnan teorian perusteet ja osaavat rakentaa kan-
kaan itsenäisesti. Kurssi kokoontuu ennen syyslomaa
joka viikko ja syysloman jälkeen parillisina viikkoina.

PUHELINILMOITTAUTUMISET

Kurssisihteeri	044 779 1270
Iltavahtimestari	044 779 1271
Suunnittelijaopettaja	044 779 1273
Kosken yhdyshenkilö	(02) 484 2751

1071013 TILKKUTYÖT

Jukolan yläkerran käsityöluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 18.00—20.15

11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015

Artenomi Kirsi Hämäläinen

Kurssimaksu 44,00 €

Valmistetaan tilkuista sekä pieniä että suurempia toi-
tä. Opitaan perinteisiä tilkkutekniikoita ja kokeillaan
myös uutuusia. Kurssi sopii sekä aloittelijoille että
aiemmin tilkkuilua harrastaneille. Ota ensimmäiselle
kerralle mukaan tilkkuja ja ompeluvälineet.

1070501 MAAKUNTALAPASET

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Torstai klo 9.15—11.30

23.10.2014—20.11.2014,

KM, suunnittelijaopettaja Anne Turkulainen

Kurssimaksu 16,00 €

Maakuntalapanen on käsi- ja taideteollisuusjärjestön
kokoama Suomen maakuntien lapasmallisto muokat-
tuna tähän päivään. Tule valmistamaan oma perin-
nelapanen muistoksi, lahjaksi tai omaan käyttöön.
Infotilaisuus, jossa valitaan valmistettava malli ja
katsotaan siihen tarvittavat tarvikkeet, pidetään kes-
kiviikkona 23.10. klo 10.45—11.30. Varsinaiset oppi-
tunnit ovat 6.11., 13.11. ja 20.11.

UUTUUS

Ilmoittautuminen alkaa maanantaina 25.8.2014 klo 18.00. Katso ohjeet takasivulta.

TEKNINEN TYÖ

1070911 PUUSTA ON MONEKSI — PUUTYÖKURSSI

Joensuun koulu, puutyöluokka, Heikintie 35
Tiistai klo 17.30—20.00
9.9.2014—2.12.2014
Teknisen työn opettaja Vesa Helmi
Kurssimaksu 44,00 €

Kurssilla valmistetaan puisia leluja sekä koriste- ja käyttöesineitä omien suunnitelmien mukaan. Itse valitun esineen valmistus tapahtuu käsityövälinein tai puuntyöstökoneita käyttäen. Kurssi sopii vasta-alkajille sekä pitkään puutoita harrastaneille. Materiaalit, tarvikkeet ja pintakäsittelyaineet, joita työssä tarvitaan, tulee hankkia itse ja ottaa mukaan kurssille.

1070909 HUONEKALUJEN ENTISÖINTI- JA PUUTYÖKURSSI

Joensuun koulu, puutyöluokka, Heikintie 35
Torstai klo 17.30—20.00
11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015
Teknisen työn opettaja Vesa Helmi
Kurssimaksu 76,00 €

Kurssilla entisöidään omia vanhoja huonekaluja ja valmistetaan erilaisia puutoita. Huonekaluja entisöitäessä opitaan muun muassa vanhan pintakäsittelyn poisto tai puhdistaminen, esineen purkaminen ja kokoaminen, osien korjaus ja valmistus, pintakäsittelytyöt sekä mahdollisen verhoilun kunnostaminen. Puutoissa opitaan valitsemaan kuhunkin työhön sopivin materiaali ja opiskellaan muun muassa erilaisia liitostekniikoita, koneellisia työstötekniikoita ja pintakäsittelyä. Työvaiheet suoritetaan mahdollisimman oikeaoppisesti. Erytishuomio kiinnitetään työturvallisuuteen sekä puuntyöstökoneen oikeaan ja turvalliseen käyttöön. Tarveaineet opiskelijat hankkivat itse.

1070910 HOPEAKORUN ALKEET

Joensuun koulu, metallityöluokka, Heikintie 35
Keskiviikko klo 17.45—21.00
10.9.2014—22.10.2014 ja 26.11.2014
(ei 1.10.2014 ja 15.10.2014)
Ohjausalan artonomi Arja Perälä
Kurssimaksu 36,00 €

Kurssilla tehdään hopea- ja messinkilangasta erilaisia kaula- ja ranneketjuja, sekä korvakoruja ja sormuksia. Opetellaan perustyömenetelmiä punomalla muinaisketju, kuningasketju ja Oili.

1070912 FILIGRAANIKORUT

Joensuun koulu, metallityöluokka, Heikintie 35
Maanantai klo 17.45—21.00
3.11.2014—8.12.2014,
Ohjausalan artonomi Arja Perälä
Kurssimaksu 36,00 €

Tehdään kevyitä filigraanikoruja ohuesta kierretystä hopealangasta juottamalla. Sormuksenteon aloituspaketti maksaa n. 30 euroa. Pehmeät juotosalustat hankitaan yhteistilauksena.

UUTUUS

NETTI-ILMOITTAUTUMISET

www.somero-opisto.fi

1070913 HOPEAKORUN TYÖPAJA

Joensuun koulu, metallityöluokka, Heikintie 35

Lauantai ja sunnuntai klo 10.00—15.00

15.11.2014—30.11.2014

Kultaseppä Tero Pelto-Knuutila

Kurssimaksu 36,00 €

Tehdään erilaisia koruja hopeasta, messingistä ja pronssista perinteisin kultaseppämenetelmin. Materiaalia voi ostaa opettajalta, mutta omat materiaalit ja työkalut voi ottaa myös mukaan. Kurssiviikon loput: 15.—16.11. ja 29.—30.11.

1071001 HOPEASAVIKURSSI

Jukolan alakerran taideluokka, Jukolantie 3

Lauantai 22.11.2014 klo 10.00—16.30

Lasitaiteilija Kirsi-Marja Lakanen

Kurssimaksu 16,00 €

Kurssilla tutustutaan hopeasaveen ja suunnitellaan sekä valmistetaan oma uniikki koru. Hopeasavi on materiaali, joka poltettaessa muuttuu puhtaaksi hopeaksi (99,9%). Opettaja perii poltosta pienen maksun. Hopeasaven (7—10 g) voi hankkia itse tai ottaa yhteyttä opettajaan yhteistilausta varten kaksi viikkoa ennen kurssin alkua. Pyydä tarvikelista opistolta.

1071012 KÄYTTÖTAVAROITA & KORISTEITA KIERRÄTTÄEN

Jukolan yläkerran käsityöluokka, Jukolantie 3

Tiistai klo 18.00—20.15

9.9.2014—25.11.2014 ja 13.1.2015—7.4.2015

Artenomi Kirsi Hämäläinen

Kurssimaksu 40,00 €

Valmistetaan erilaisista kierrätysmateriaaleista käyttö- ja koristetuotteita. Samalla opitaan vanhoja ja uusia käsityötekniikoita. Ota ensimmäiselle kerralle mukaan muistiinpanovälineet.

1079903 NUKKEKODIN SYKSY

Jukolan yläkerran käsityöluokka, Jukolantie 3

Lauantai ja sunnuntai klo 9.00—13.45

27.9.2014—12.10.2014

Puuseppä, insinööri Maria Malmström

Kurssimaksu 24,00 €

Valmistetaan nukkekodin pienesineitä. Aiempaa kokemusta ei tarvitse olla.

Kurssipäivät ja aiheet:

- 27.9. Syksyiset herkut, eli kantarelleja, säilöntää ja omenapiirakkaa.
- 28.9. Kurpitsa- ja tallilyhtyjä.
- 11.10. Minikokoista kirjontaa, pyyheliinpeite, pannumyssy tai sanomalehtiteline.
- 12.10. Himmeli Timotei-heinästä.

PUHELINILMOITTAUTUMISET

Kurssisihteeri	044 779 1270
Iltavahtimestari	044 779 1271
Suunnittelijaopettaja	044 779 1273
Kosken yhdyshenkilö	(02) 484 2751

TIETOTEKNIikka

1080101 OMA LÄPPÄRI HALTUUN

Solu, ATK-luokka 2, Myllypellontie 11 E
Keskiviikko klo 15.15—17.30
24.9.2014—19.11.2014
ATK-kouluttaja Kari Kuosa
Kurssimaksu 36,00 €

Kannettavan tietokoneen käyttöä aloitteleville tai vähän tietokonetta käyttäneille aikuisille ja senioreille suunnatulla kurssilla harjoitellaan ja opiskellaan tietokoneen käytön perusteita kotikäyttäjän tarpeisiin. Ohjelmassa on laitteistotietoutta, tietoturva-asiain sekä internetin ja sähköpostin peruskäytön opiskelua. Kurssilla tutustutaan myös erilaisiin verkkopankkipalveluihin, kuten youtubeen ja nettikauppoihin. Tärkeässä osassa kurssilla ovat käytännönläheiset harjoitukset. Harjoittelu tapahtuu omalla kannettavalla, jossa tulee olla Windows 8 -käyttöjärjestelmä. Opetustilassa on langaton verkko.

1080102 TIETOKONE KOTIKÄYTTÖSSÄ, ALKEISKURSSI

Solu, ATK-luokka 2, Myllypellontie 11 E
Keskiviikko klo 18.00—20.15
24.9.2014—19.11.2014
ATK-kouluttaja Kari Kuosa
Kurssimaksu 36,00 €

Kurssin sisältö sama kuin Oma läppäri haltuun kurssilla, mutta opetus tapahtuu koulun koneilla.

NETTI-ILMOITTAUTUMISET

www.somero-opisto.fi

LIIKUNTA JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

1090101 JOMON-SHINDO®

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 3
Keskiviikko klo 17.30—19.00
10.9.2014—3.12.2014
Shindo-ohjaaja Merja Rintamaa-Lehtonen
Kurssimaksu 24,00 €

Shindo on japanilainen kehontyöskentelymenetelmä, johon kuuluu rentoutusharjoituksia, venytyksiä ja hoitoja. Yksin, parin kanssa tai ryhmässä tehtävät harjoitukset ovat käytännönläheisiä ja helposti opittavia. Shindo-harjoituksilla on positiivisia vaikutuksia kehon ja mielen hyvinvointiin. Kurssi ei kokoonnu 8.10., mutta kokoontuu myös syyslomaviikolla 15.10.

1090201 HYVINVOINTIA PAINONHALLINNALLA

Solu, luokka 3, Myllypellontie 11 E
Maanantai klo 17.30—19.45
15.9.2014—10.11.2014
Kuntotohtaja Eira Koistinen
Kurssimaksu 36,00 €

Koetko, että muutaman kilon painonpudotus ei olisi pahitteeksi? Kaikille ylipainoisille naisille ja miehille suunnatun kurssin tavoitteena on terveellisten elämäntapojen omaksuminen ja henkilökohtaisen hyvinvoinnin edistäminen painonhallinnan keinoin. Ohjelmassa on tietoa terveellisen ravinnon ja liikunnan merkityksestä painonhallinnassa sekä ohjattua liikuntaa ja ruoanvalmistusta. Kurssimaksu sisältää opetuksen ja Sydänliiton tuottaman oppimateriaalin. Mahdollisista uimahalli-, kuntosali- ja keilahallikäynneistä sekä ruoanvalmistuksessa käytettävistä raaka-aineista peritään eri maksu.

1090202 KEHITYSVAMMAISTEN HYVINVOINTIKURSSI

Toimintakeskus, Leivontie 5
Tiistai klo 18.00—19.30
16.9.2014—11.11.2014
Kuntohoitaja Eira Koistinen
Kurssimaksu 28 €

UUTUUS

Kehitysvammaisille suunnatulla hyvinvointikurssilla tutustutaan omaa hyvinvointia tukeviin asioihin, kuten liikuntaan ja terveelliseen ravintoon. Tavoitteena terveellisen elämäntavan omaksuminen. Pienryhmäopetus 5—7 opiskelijalle. Kurssimaksu sisältää opetuksen, mahdollisista uimahalli- tai kuntosalikäynteistä ja ruoanlaitossa käytettävistä raaka-aineista peritään eri maksu.

HYVINVOINTIA KUNTOSALILTA 65+

Kuntosaliharjoittelulla saatavalla lihasvoiman parantamisella on todettu olevan merkittävää apua ikääntymisen päivittäiselle toimintakyvyille.

Kuntosaliryhmät on tarkoitettu 65 vuotta täyttäneille miehille ja naisille. Harjoitukset on suunniteltu erityisesti ikääntyneille. Kumpaankin ryhmään otetaan 14 opiskelijaa. Etusijalla uudet opiskelijat. Tarvittaessa aiemmin mukana olleiden kesken arvonta.

Ohjaaja Pirita Hipp-Koskenoja.
Kurssimaksu 20 €.

1090102 RYHMÄ A

Terveyskeskuksen kuntosali, Turuntie 44
Torstai klo 16.15—17.00
11.9.2014—4.12.2014.

1090103 RYHMÄ B

Terveyskeskuksen kuntosali, Turuntie 44
Torstai klo 17.15—18.00
11.9.2014—4.12.2014.

JOOGAKURSSIT

Joogakurssit tarjoavat tasapainoa ja terveyttä. Harjoitukset sopivat kaikille: aloittelijoille ja konkareille. Ota mukaan joogamatto, joustava asu ja huopa. Kurssit kokoontuvat myös syys- ja talvilomaviikoilla. Joogaopettaja Saara Turpeinen.
Kurssimaksu 36 €.

1090301 ÄIJÄJOOGA

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 3
Maanantai klo 18.30—20.00
8.9.2014—1.12.2014 ja 12.1.2015—20.4.2015

1090302 TIISTAIJOOGA

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 3
Tiistai klo 18.30—20.00
9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—14.4.2015

1090303 TORSTAIJOOGA

Kirkonmäen koulu, Kirkkotie 3
Torstai klo 18.30—20.00
11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—16.4.2015

1090304 LEMPEÄ PERJANTAIJOOGA

Nuppulinnan liikuntasali, Vanha Härkätie 5
Perjantai klo 13.00—14.30
12.9.2014—5.12.2014 ja 9.1.2015—17.4.2015

SOMERON UIMAHALLI

LOISKE

Aukioloajat:

ma, ke ja

pe klo 06-21

ti klo 12-21

to klo 09-21

la, su klo 12-18

Mennääks kahvil?

Kuntosali Kareliini ja uimahallin kahvio avoinna myös uimahallin aukioloaikoina.

www.someronuimahalli.fi

KOSKI

IHMINEN JA YHEISKUNTA

2010201 KEHO JA MIELI — KEHOSSA MIELELLÄÄN

Kosken kirjasto, Hämeentie 12
Maanantai klo 18.30—20.00
3.11.2014—17.11.2014

Fysioterapeutti (AMK) Marja Lampainen

Lyhytkurssilla pureudutaan kehon ja mielen hyvinvointiin. Ensimmäisenä iltana perehdytään kehoon, kehonkuvaan, liikuntaan, hengitykseen ja uneen sekä kehon hyvinvointia uhkaaviin tekijöihin, terveyteen ja toimintakykyyn. Toisen illan ohjelmassa on asiaa mielestä ja sen metkuista sekä mielenterveydestä ja sitä uhkaavista tekijöistä. Kolmannella kerralla asiaa koko kehon hyvinvoinnista ja siitä, miten kehon ja mielen hyvinvointiin voi vaikuttaa. Jokaisella kerralla on lisäksi kehon hallintaharjoitteita ja rentoutumista.

UUTUUS

MUSIIKKI

2040401 HARMONIKANSOITTO

Talolan koulu, Arkkilantie 2
Keskiviikko klo 16.15—18.30
10.9.2014—3.12.2014 ja 14.1.2015—8.4.2015
MuM Sanna Rantanen
Kurssimaksu 112,00 €

Harmonikansoiton opetusta yksilöllisesti edeten. Soveltuu kaikenikäisille ja -tasoisille soittajille. Henkilökohtainen opiskelu-aika yksilöopetuksena 15 min.

Pidemmälle opiskeluissa edenneillä on, ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrästä riippuen, mahdollisuus 30 minuutin opiskelu-aikaan, jolloin kurssimaksu on 212 e/lukuvuosi. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

2040402 PIANONSOITTO

Kosken koulukeskus, musiikkiluokka, Lampitie 3
Torstai klo 15.15—17.45
11.9.2014—4.12.2014 ja 8.1.2015—2.4.2015
Musiikkipedagogi Kati Jokiniemi
Kurssimaksu 112,00 €

Pianonsoiton opetusta kaikenikäisille ja -tasoisille soittajille. Henkilökohtainen opiskelu-aika yksilöopetuksena on 15 minuuttia viikossa. Pidemmälle opiskeluissa edenneillä on, ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrästä riippuen, mahdollisuus 30 minuutin opiskelu-aikaan, jolloin kurssimaksu on 212 e/lukuvuosi. Opetusajat jaetaan perjantaina 5.9. klo 14—18, jolloin opistolta soitetaan opiskelijoille/huoltajille.

2040502 SEKAMETELIKUORO

Talolan koulu, Arkkilantie 2
Tiistai klo 19.00—20.30
9.9.2014—2.12.2014 ja 12.1.2015—21.4.2015
MuM, laulunopettaja Tiina Tamminen
Kurssimaksu 36,00 €

Sekametelikuoro on sekakuoro, joka laulaa lauluja yksinäisistä neliäänisiin. Ohjelmisto sisältää keveitä laulemia, mutta myös perinteisiä kuorokappaleita. Ilo ja huumori ovat tämän kuoron kantava voima.

2040503 KOSKEN MIESLAULAJAT

Talolan koulu, Arkkilantie 2
 Perjantai klo 18.00—19.30
 12.9.2014—5.12.2014 ja 9.1.2015—24.4.2015
 Kanttori Aija Haapalainen
 Kurssimaksu 36,00 €

Kuorossa kehitetään laulutaitoa ja esiintymisvalmiutta sekä valmistetaan ohjelmistoa esiintymisiä silmällä pitäen. Kuoroon toivotaan uusia hyvän sävelkorvan omaavia laulajia, lähde rohkeasti mukaan. Kuoro kokoontuu myös pyhäinpäivän ja itsenäisyyspäivän aattona, mutta ei pitkäperjantaina.

2040504 IDOLIT JA ROKKISTARAT

Kosken koulukeskus, Lampitie 3
 Torstai klo 18.00—19.30
 11.9.2014—4.12.2014
 Musiikkipedagogi Kati Jokiniemi
 Kurssimaksu 24,00 €

Jokaisesta meistä löytyy tähti, olipa se sitten idoli, rokkistara, iskelmätähti tai joku muu. Tule laulamaan ja esiintymään pianosäestyksen ja karaoketaustojen tuella! Kokemus, harjoittelu ja rakentava palaute kehittävät ja antavat itsevarmuutta. Tule mukaan sellaisena kuin olet. Kurssi sopii nuorille ja aikuisille. Opetus tapahtuu ryhmässä.

UUTUUS

KUVATAIDE**2050201 LASTEN KUVIS**

Talolan koulu, Arkkilantie 2
 Keskiviikko klo 14.15—15.45
 10.9.2014—3.12.2014 ja 7.1.2015—8.4.2015
 KM, suunnittelijaopettaja Anne Turkulainen
 Kurssimaksu 32,00 €

Alakoulun 1—3-luokkien oppilaille suunnatulla kursilla lapsen omaa kuvallista ilmaisua monipuolisten piirustus-, maalaus-, keramiikka-, ja rakenteluharjoitusten avulla. Oppilaat saavat ensimmäisellä kerralla ohjeet tarvittavien välineiden hankintaan.

2050203 TAIDEPAJA

Kosken koulukeskus, kuvataideluokka, Lampitie 3
 Keskiviikko klo 18.30—21.00
 17.9.2014—3.12.2014 ja 7.1.2015—15.4.2015
 Taidemaalari Hannu Nikander
 Kurssimaksu 44,00 €

Kurssi painottuu omaehtoiseen työskentelyyn ja ilmaisun kehittämiseen. Opetuksen pääpaino on henkilökohtaisessa ohjauksessa, jossa keskitytään piirtämisen ja maalauksen tekniikoihin. Harjoitustyöt tehdään opiskelijoiden valitsemista aiheista. Kurssi sopii aloittelijoille ja aiemmin kuvataiteita harrastaneille.

2050502 SAVESTA KERAMIIKAKSI

Kosken koulukeskus, kuvataideluokka, Lampitie 3
 Torstai klo 18.30—21.00
 18.9.2014—4.12.2014 ja 15.1.2015—23.4.2015
 Keramiikantekijä Eeva Mäkynen-Nurmi
 Kurssimaksu 44,00 €

Tehdään savesta käsin rakentamalla käyttö- ja koriste-esineitä opiskelijoiden toiveiden mukaan. Kurssi sopii aloittelijoille ja aiemmin keramiikkaa tehneille. Kurssimaksu sisältää opetuksen. Savesta ja poltosta peritään eri maksu.

KOSKEN YHDYSHENKILÖ

Pirkko Kesälä (02) 484 2751

TANSSI,**2060301 KANSANTANSSI**

Nuortentupa, Härkätie 3
 Tiistai klo 19.15—20.45
 9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—7.4.2015
 Kansantanssiyhjääja Taina Salminen
 Kurssimaksu 32,00 €

Tanssitaan perinteisiä kansantansseja ja perinteen pohjalta tehtyjä koreografioita ilman suorituspainetta. Omaa paria et tarvitse, mutta perustanssitaidosta on hyötyä.

2060302 MATALAN KYNNYKSEN KUNTOTANSSI

Nuortentupa, Härkätie 3
 Perjantai klo 16.15—17.00
 12.9.2014—5.12.2014
 Pirita Hipp-Koskenoja
 Kurssimaksu 20,00 €

Kuntotanssitunnit sisältävät helppoja tanssiaskelaita ja koreografioita, jotka tukevat niska-hartiaseutua kannattelevien keskivartaloli hasten hallintaa. Ohjelmassa on kehon linjoja avaavia sarjoja ja tasaisesti kroppaa vahvistavia liikkeitä, jotka tehdään hyppimättä. Samaa ohjelmaa harjoitellaan asteittain vaikeuttaen ja kerraten koko syksy. Kuntotanssi sopii hyvin myös vasta synnyttäneille äideille. Ei edellytä aiempaa tanssikokemusta. Kurssi kokoontuu myös pyhäinpäivän ja itsenäisyyspäivän aattoina.

2060303 ITÄMAISEN TANSSIN ALKEET

Nuortentupa, Härkätie 3
 Perjantai klo 17.15—18.45
 12.9.2014—5.12.2014
 Irene
 Kurssimaksu 24,00 €

UUTUUS

UUTUUS

Itämainen tanssi on rytmikkään musiikin ja kauniiden liikkeiden lumovoimainen liikuntamuoto, jolla on positiivinen vaikutus mm. selkäkipujen hoidossa. Tanssi muodostuu nopeista, pyöreistä, pehmeistä ja terävistä liikkeistä lantion, vatsan ja rintakehän alueilla, askelilla tai ilman. Kurssi kokoontuu myös pyhäinpäivän ja itsenäisyyspäivän aattoina.

KÄDENTÄIDOT**2070203 HELPPOJA JA MUKAVIA VAATTEITA OMMELLEN**

Kosken koulukeskus, tekstiilityöluokka, Lampitie 3
 Tiistai klo 18.00—20.15
 9.9.2014—2.12.2014 ja 13.1.2015—7.4.2015
 Ateljeeompelija Marja-Liisa Lankinen
 Kurssimaksu 44,00 €

Ommellaan valmiskaavoilla uusia vaatteita sekä korjataan ja muodistetaan vanhoja. Tutustutaan omiin väreihin ja vartalotyyppiin sopiviin vaatteisiin. Opetellaan saumurin hyödyntämistä vaateompelussa.

2070904 HOPEAKORUKURSSI

Kosken koulukeskus, biologian luokka, Lampitie 5
 Maanantai klo 18.00—20.15
 8.9.2014—27.10.2014
 Ohjausalan artemoni Arja Perälä
 Kurssimaksu 36,00 €

Valmistetaan hopea- ja messinkilangasta erilaisia kaula- ja ranneketjuja, sekä korvakoruja ja sormuksia. Aloittelijat tutustuvat tekniikkaan punomalla muinaisketjun, kuningasketjun ja Oilin. Kokeneemmat voivat tehdä myös hieman vaativampia koruja.

NETTI-ILMOITTAUTUMISET**www.somero-opisto.fi**

2070905 KÄYTTÖPUUKKO

Kosken koulukeskus, puutyöluokka, Lampitie 3
 Torstai klo 18.00—21.15
 11.9.2014—20.11.2014,
 Valmistuspäällikkö Kari Rämö
 Kurssimaksu 44,00 €

Tule valmistamaan itsellesi tai lahjaksi tarpeen mukainen käyttöpuukko. Kurssi sopii aloittelijalle sekä puukon jo valmistaneille.

2079903 KÄSITYÖPIIRI

Kosken kirjasto, Hämeentie 12
 Joka toinen torstai klo 14.30—16.45
 11.9.2014—4.12.2014 ja 15.1.2015—9.4.2015
 Artenomi Kirsi Hämäläinen
 Kurssimaksu 32,00 €

Tutustutaan erilaisiin käsityötekniikoihin ja -materiaaleihin opiskelijoiden toiveet huomioiden.

2079904 HELMITYÖ

Kosken koulukeskus, yleisluokka, Lampitie 3
 Lauantai 29.11.2014 ja
 sunnuntai 30.11.2014 klo 10.00—14.45
 Artenomi Kirsi Hämäläinen
 Kurssimaksu 20,00 €

Tehdään erilaisia tuotteita helmistä (esim. korut, avaimenperät, avainnauhat) ja opitaan erilaisia helmityötekniikoita. Ilmoittautuneille lähetetään tarvikkeista sähköpostitse.

2079905 NUKKEKURSSI

Nukketalo, Koskentie 30
 Joka toinen viikko maanantai klo 18.00—21.15
 15.9.2014—10.11.2014 (parilliset viikot)
 Ompelija Riitta Reunanen
 Kurssimaksu 24,00 €

Kurssilla valmistetaan posliini- tai sveitsinnukke. Tarvikkeet voit ostaa opettajalta. Voit valmistaa nukkesi alusta asti itse tai käyttää jo osaksi tehtyjä nukkeja. Ensimmäinen kokoontuminen on klo 18.00—19.30, jolloin suunnitellaan valmistettavia töitä.

TIETOTEKNIikka**2080501 DIGIKUVAPAJA**

Kosken koulukeskus, ATK-luokka, Lampitie 3
 Perjantai 18.00—20.15
 12.9.2014—3.10.2014
 Essi Torkkomäki-Ryhtä
 Kurssimaksu 28,00 €

Digikuvia on helppo rajata ja korjata tietokoneella. Kurssilla opiskellaan kuvankäsittelyn perusteita internetissä toimivalla Sumopaint-ohjelmalla sekä tutustutaan internetin kuvapalveluihin. Opit esimerkiksi rajaamaan ja oikaisemaan kuvia sekä lisäämään niihin tekstiä. Halutessasi voit myös tehdä ja tilata omakustanteisen kuvakirjan. Kurssille osallistuminen edellyttää tietokoneen käytön perusteiden osaamista.

JOOGA**2090301 KOSKEN JOOGA**

Talolan koulu, Arkkilantie 2
 Keskiviikko klo 18.00-19.30
 10.9.2014—3.12.2014 ja 7.1.2015—8.4.2015
 Kokoontuu myös syys- ja talvilomaviikoilla.
 Joogaopettaja Saara Turpeinen
 Kurssimaksu 36,00 €

Tasapainoa ja terveyttä joogasta. Kaikille sopivia joogaharjoituksia. Ota mukaan joogamatto, jousivaasu ja huopa.

Someron kansalaisopisto aloitti vuonna 1964

PERUSTAMISPÄÄTÖS VUONNA 1956

Somerolla keskusteltiin kansalaisopiston perustamisesta ensi kerran jo 1950-luvun puolivälissä. Tehtäväksi saaneena nuorisolautakunta käsitteli 7.9.1956 perustettavan kansalaisopiston työohjelma- ja ohjesääntöluonnosta sekä valtuustolle lähetettävää esitystä opistosta. Kunnanvaltuusto päätti 26.9.1956 perustaa Someron kansalaisopiston ja hyväksyä sille työohjelman ja ohjesäännön.

Vaikka opetusministeri **Johannes Virolainen** vahvisti Someron kansalaisopiston työohjelman ja Kouluhallitus hyväksyi opistolle ohjesäännön, hanke kaatui rahapulaan.

Seuraavan vuosikymmenen alussa laki kansalais- ja työväenopistojen valtionavusta lisäsi avustuksen 70 prosenttiin opiston menoista. Tähän vedoten kunnanvaltuusto antoi 27.8.1962 kansakoululautakunnalle tehtäväksi aloittaa suunnittelu uudelleen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 30.5.1964 kansalaisopistolle uuden ohjesäännön ja nyt voitiin toiminta lopulta käynnistää. Syyskuun 13. päivänä voitiin viettää avajaisjuhlaa, johon juhlapuhujaksi oli saatu koulu-neuvos **Paavo Kuosmanen**.

KALEVI SALMISESTA ENSIMMÄINEN REHTORI

Someron kansalaisopiston johtokuntaan vuoden 1964 loppuun asti valittiin puheenjohtajaksi maanviljelijä **Eelis Vaittinen** ja jäseniksi maanviljelijä **Eino Mäki**, rouva **Ilta Sjöberg**, maanviljelijä **Erkki Tuominen**, rehtori **Pertti Viitanen** ja liikkeenharjoittaja **Unto Virta**.

Kunnanhallituksen edustajana johtokunnassa oli **Matti Vaurola**. Kansalaisopiston rehtoriksi valittiin filosofian maisteri **Kalevi Salminen**.

Opiston menot olivat ensimmäisenä vuonna 10 700 markkaa, josta 9000 mk kului palkkoihin. Kun valtionapu oli 3000 mk ja opintomaksuina koottiin 1500 mk, kunnan osuudeksi jäi kattaa 6200 mk. Vuosikymmenen loppuun mennessä budjetti kymmenkerüstui. Opintomaksu oli viisi markkaa vuodessa.

TOIMINTA KÄYNNISTYI KANSALAIK OULUN TILOISSA

Someron kansalaisopisto toimi kansalaiskoululla, jossa käytössä olivat juhlasalin lisäksi käsityö- ja kotitalousluokat sekä opettajainhuone. Kansliaa pidettiin rehtori Salmisen asunnossa.

Ensimmäisenä syksynä ilmoittautui 215 naista ja 121 miestä. Toisena vuonna opiskelijoita oli 414 ja määrä kasvoi tämän jälkeen tasaisesti vuosittain. Opiskelijoista kolme neljäsosaa tuli keskustaajamasta, mutta myöhemmin piirejä pidettiin myös kaikilla Someron kyläkouluilla.

Opintopiirit kokoontuivat arki-iltoina ja opetustunteja kertyi ensimmäisenä työvuotena 1063 ja toisena 1783. Vuosikymmenen lopulla päästiin jo yli kolmen tuhannen vuotuisen opetustunnin.

Opettajat saatiin oman kunnan alueelta, enimmäkseen koululaitoksen piiristä. Kansalaisopiston ohjelmaan kuuluivat alusta saakka myös yleisluennot, joiden opettajat olivat vierailevia asiantuntijoita.

Opiston musiikin opetus alkoi vahvasti puhallinorkesterin, jousiorkesterin ja naiskuoron voimin.

Musiikin osuus tuli kasvamaan ja pysymään opiston ohjelmistossa vahvana. Kestosuosikeiksi nousivat alusta alkaen myös kielet, yhteiskuntatietous, kotitalous ja varsinkin monipuoliset kädentaidot.

Tanhuajat ja näytelmäpiiri saivat esiintymistilaisuuksia kaikissa opiston juhlissa. Niitä pidettiin alkuvuosikymmeninä runsaasti, mutta lopulta jäljelle jäivät vain kevätnäyttelyt.

TOIMINTA LAAJENEE NAAPURIKUNTIIN

Viidentenä toimintavuonna 1968–69 liittyivät Kiikala ja Koski TI mukaan. Opetusministeriön vahvistettua uuden työohjelman ja kouluhallituksen hyväksyttyä ohjesäännön opetus pääsi käyntiin Kiikalan ja Kosken kouluilla lokakuun alussa 1968.

Laajentunut toiminta lisäsi opettajien määrän yli kolmeenkymmeneen. Luennoitsijoitakin oli toistakymmentä vuosittain. Kurssien määrä kasvoi noin viiteenkymmeneen. Oppilaita oli laajennuksen ansiosta 725, josta määrästä oli kiikalalaisia 108 ja koskelaisia 150.

Vuoden 1974 alusta myös Somerniemen kunta liittyi opiston toiminta-alueeseen. Toiminta Somerniemellä luonnollisesti jatkui senkin jälkeen, kun kunta liitettiin Someroon 1977.

SEIJA MIKKOESTA TOINEN REHTORI

Rehtori Kalevi Salminen jäi virkavapaalle maaliskuussa 1970, ja sijaisina toimivat maisterit Kaija Selkimo ja Helli Jalas. Kymmenennen toimikautensa alussa kansalaisopisto sai johtajakseen FM **Seija Mikko-**
sen.

Opiskelijoista oli naisia 68 %. Somerolta tuli opiskelijoista 63 %, Kiikalasta 14 %, Koskelta 17 % ja Somerniemeltä 6 %.

Osuudet pysyivät samalla tasolla seuraavinakin vuosina. Opiskelijoiden määrä ylitti tuhannen rajan (1071) vuonna 1973.

Uuden johtajan myötä opetustuntien määrä kasvoi kolmestatuhanneista neljäntuhanteen. Opettajienkin määrä kasvoi nopeasti sadan tienoille ja myös opetettujen kurssien määrä kasvoi 1970-luvulla noin yhdeksäänkymmeneen kurssiin vuosittain.

Lukuvuonna 1979–80 opiskelijamäärä kohosi ensi kerran yli 1300 oppilaan, minkä vuoksi myös opetustuntien määrä nousi yli 4000 tunnin. Tämän rajan yläpuolella pysyttiin sitten koko 1980-luku.

Käytännön taidot oli ylivoimaisesti suosituin oppiaineryhmä ja musiikin harrastus tuli hyvänä kakkosena. Seuraavaksi suosituin oli taideaineiden ryhmä ja lähes samaan tuntimäärään ylitti kielten opetus. Opisto tarjosi myös jonkin verran ammatillisia kursseja ja yleisluennot säilyttivät suosionsa.

TÄYDENNYSKOULUTUSTA JA TUTKINTOJA 1970-LUVULLA

Kansalaisopisto aloitti ammattikurssien järjestämisen 1960-luvun lopulla. Ensimmäiseksi järjestettiin kotiaavustajakursseja ja perhepäivähoitajakursseja. 1970-luvulla järjestettiin koululaisautonkuljettajien kurssi, kerhonojajaajakurssi ja työsuojelukurssi sekä talonmiesten öljypoltinhuoltajakurssi.

Vuonna 1983 alkoi kolmivuotinen työteknillinen koulutus. Vuodesta 1989 saattoi suorittaa myös peruskoulun oppimäärän tai erillisiä virallisia oppimäärien kokeita. Opisto tarjosi 2000-luvulla myös lastenkaitisjakursseja, järjestyksenvalvojajakursseja, mehiläishoitajien ja marjan- ja sienenpoimijan ammattikursseja sekä elintarvikehygieniakoulutusta. Lisäksi on pidetty ensiapukursseja ja 2013 aloitettiin an-niskelupassikoulutus. Matkaopaskurssi on järjestetty 1971, 1993 ja 2010.

Ylhäällä Erkki Roosin johtama puhallinorkesteri esiintymässä Someron kansalaisopiston 20-vuotisjuhlassa vuonna 1984.

Vasemmalla metallityön opettaja Tauno Koistinen (vasemmalla) ja opiskelija Jukka Penttilä (oikealla) metallityökurssilla vuonna 1984.

Valokuvat Olavi Virtanen.

Täydennyskoulutusta on annettu mansikanviljely-, sianhoito-, maatalousverotus- ja karjanhoitokursseilla. Lisäksi suosittuja ovat olleet luottamushenkilökurssit, kerhonohjaajakurssit, lastenkaitsajakurssit, matkanjohtajakurssit, yksityislentäjän lupakirjakurssit, rannikkolaivurikurssit, lehdistöavustajakurssit, pelastuspalvelukurssi ja atk-ajokorttikurssit.

PÄÄTOIMISIA OPETTAJIA

Kahdeksantoista vuotta kansalaisopisto oli selvinnyt rehtorin työpanoksella, mutta vuonna 1981 Merja Lehtonen aloitti toimistovirkailijana. Vuodesta 1983 tointa on hoitanut **Riitta Ryhtä**. Elokuun alussa 1982 aloitti kansalaisopiston ensimmäisen päätoimisen musiikinopettaja. Virkaan nimitettiin **Juha Vaaja**. Soila Paajanen aloitti päätoimisena tekstiilityönopettajana vuonna 1987.

Seija Mikkosen rehtorikausi päättyi 1987 ja tilalle valittiin FM **Kerttu Friman-Nummila**. Hän jäi virkavapaalle 1989 ja sijaisina toimivat **Paula Wahlberg** ja **Maire Antila**. Kansalaisopiston kanslia sai Kiiiruun koulun lisäsiivestä tilat ja 101-paikkaisen auditorion vuonna 1990. Auditoriossa oli hyvä aloittaa avoimen korkeakoulun luennot, sillä luentosaliin hankittiin kaikki mahdolliset audiovisuaalisen opetuksen apuvälineet.

AVOIN YLIOPISTO-OPETUS ALKAA

Vuoden 1989 keväästä alkaen on Someron kansalaisopistossa voinut suorittaa avoimen korkeakoulun opintoja. Yheistyökumppaneina ovat olleet Turun, Helsingin ja Tampereen yliopistot. Opiskeltuja aineita ovat olleet muun muassa perhe- ja perintöoikeus, sopimusoikeus sekä työoikeus, hallinto-oikeus, Eurooppa-opinnot, luomuviljely, sosiaalipolitiikka, sosiaalipediatria ja kasvatustiede, erityispedagogiikka, psykologia, hoitotiede ja gerontologia.

Vuonna 2007 mukaan tuli taidehistoria ja 2013 käynnistyivät kauppatieteiden opinnot Turun kauppatieteiden kanssa. Perusopintojen ja yksittäisten opintojaksojen lisäksi on järjestetty myös kasvatustieteen aineopintoja.

LAMA LEIKKASI OPISTOTOIMINTAA 1990-LUVULLA

Vuonna 1990 sivuttiin 1600 opiskelijan rajaa. Eniten lisäystä oli nuorten taideopetuksen tunneissa. Opetustuntien määrä nousi kahtena vuonna yli viidentuhannen tunnin. Opettajia oli runsaat 90.

1990-luvun alkua sävytti talouslama. Lukuvuoden 1992–93 aikana tehtiin hallinnollisia ja teknisiä uudistuksia: johtokunnat lakkautettiin ja tehtävät siirrettiin koulutuslautakunnalle. Rehtorin ja koulutoimenjohtajan virat yhdistettiin 1994 ja virkaan valittiin **Gunnar Nyström**. Samalla lakkautettiin päätoimisen tekstiilityön opettajan virka. Musiikinkaan lehtorin virkaa ei täytetty, vaan molempiin tehtäviin valittiin tuntiopettajat.

Opiskelijakortista luovuttiin ja työkauden 1992–93 alusta siirryttiin kurssikohtaiseen laskutukseen. Rahapulassa kurseja vähennettiin ja maksut nousivat. Kurssiohjelmat julkaistiin sanomalehdissä. Siitä huolimatta tunteja järjestettiin vuosittain 1990-luvulla yli 4000 ja määrä ylitti jälleen viidentuhannen rajan vuonna 1999.

Opettajien määrä vaihteli seitsemänkymmenen kahden puolen. Kurssien määrä kasvoi 1990-luvulla tasaisesti sadastaviidestäkymmenestä lähes kahteen-sataan kurssiin vuosittain.

Kansalaisopisto siirtyi tietokoneaikaan. Syksyllä 1993 opistohallinnossa otettiin käyttöön Halli-ohjelma. Kansalaisopiston internetsivut julkaistiin vuonna 1999, josta alkaen kurssiohjelmat ovat olleet luettavissa myös internetissä.

VUOSITUHANNEN VAIHTEESSA PALJON TIETOTEKNIikkaOPETUSTA

Gunnar Nyström sanoutui irti marraskuussa 1996, mutta uusi johtaja saatiin vasta vuoden kuluttua, kun KM **Jouni Häkkinen** aloitti sivistystoimenjohtajana. Opetustarjonnassa lisättiin näihin aikoihin tietotekniikan opetusta, sillä Kiiruun koulun atk-luokkiin saatiin uudet laitteet.

Vuonna 1997 aloitettiin Tietokoneen ajokorttikoulutus, johon ensimmäisenä vuonna osallistui 48 opiskelijaa. Kortteja suoritettiin vuoteen 2009 saakka, jolloin kurssien järjestäminen lopetettiin kiinnostuksen vähenemisen vuoksi.

Kurssiohjelmalla alettiin jälleen painattaa ja se jaettiin joka talouteen. Opiskelijamäärä kasvoi yli 10 prosenttia. Koko 2000-luvun netto-oppilasmäärä pysyi tuhannenviidensadan paikkeilla. Vasta 2010-luvulla nettomäärä laski tuhanteen neljänsataan ja allekin, mutta toisaalta bruttomäärä kasvoi tasaisesti kolmeentuhanteen. Se tarkoittaa, että jokainen oppilas osallistui keskimäärin kahdelle kurssille.

Opettajien lukumäärä pysyi 2000-luvulla noin seitsemänkymmenen vaiheilla, mutta jo 2004 määrä nousi kahdeksaankymmeneen ja vuosikymmenen puolivälissä yli yhdeksäänkymmeneen. Opetustuntien määrä on nyt 5000 tunnin tuntumassa, ja kurssien määrä noin 200.

KÄDENTAITOKURSSIEN SUOSIO JATKUU

Tänään eri aineryhmistä vankin suosio on kädentaidoilla. Seuraavaksi eniten opiskellaan musiikkia, kuvataiteita, tietotekniikkaa ja kieliä. Tarjolla on ollut monia kieliä: englantia, ruotsia, ranskaa, italiaa, espanjaa, saksaa, venäjää, viroa ja esperantoa. Myös viittomakieltä on opetettu.

Kädentaidoissa uusiksi suosikkikursseiksi ovat nousseet hopeakorujen valmistus ja tiffanylasikurssit. Lisäksi on valmistettu muun muassa lasimosaiikkia ja ovikransseja, ryijyjä ja himmeleitä. Opistossa myös kudotaan, kirjotaan ja valmistetaan puuleluja. Huonekaluja entisöidään, kangasta kuvioidaan, pitsiä nyplätään ja opiskellaan kotitaloutta.

Tanssin suosio kasvaa. Opetusohjelmassa on viime vuosina ollut amerikkalaisia tansseja, kuten latinalaiset tanssit ja rivitanssi. Lisäksi opetellaan paritanssia, lavatanssia vatsatanssia, kansantanssia, senioritanssia ja tanssileikkejä lapsille.

TAITEEN PERUSOPETUS KÄYNTIIN

Syksyllä 2004 aloitettiin Somerolla lasten ja nuorten tavoitteellisen taidekasvatuksen opetus, jonka tavoitteena oli taiteen perusopetuksen käynnistäminen. Hanke kariutui vielä tuolloin, mutta toiminta käynnistyi vuonna 2008.

Taiteen perusopetuksen alkaessa opistoon perustettiin suunnittelijaopettajan toimi. Suunnittelijaopettajana toimii **Anne Turkulainen**, jonka vastuualueeseen kuuluvat taiteen perusopetuksen lisäksi myös muut kuvataide- ja kädentaitokurssit.

Vuosina 2003–06 toimi sivistysjohtajana Tiina Larsson ja vuosina 2006–07 **Risto Jaakola**. Vuonna 2007 valittiin sivistystoimenjohtajaksi HM **Laila Mäkelä**. Hänen toimikautensa päättyi 8.6.2014, mutta viimeisen kevään hänen sijaisenaan toimi Someron lukion rehtori **Jari Honkala**. Laila Mäkelän aikana suunnittelu yhteistyö Salon seudun muiden kansalaisopistojen kanssa jatkui vilkkaana.

Vuonna 2013 kansalaisopisto otti uudelleen käyttöön nimen Somero-opisto, jonka Someron kunnanhallitus oli jo vuonna 1956 kansalaisopistolleen varannut.

Somero 25.6.2014
Leeni Tiirakari, FT

SOMERO OPISTO

KURSSEILLE ILMOITTAUTUMINEN

Kaikille kursseille tulee ilmoittautua ennakkoon puhelimitse tai internetissä. Kummallakin ilmoittautumistavalla opiskelijat kirjautuvat samaan tietokantaan.

Ilmoittaudu maanantaina 25.8.2014 klo 18 alkaen

Voit ilmoittautua myös myöhemmin, kuitenkin pääsääntöisesti viimeistään viikkoa ennen kurssin alkamista.

PUHELINILMOITTAUTUMISET

Puhelinilmoittautumisia otetaan vastaan alla olevissa puhelinnumeroissa maanantaina 25.8.2014 klo 18-20 ja sen jälkeen toimiston aukioloaikoina.

044 779 1270 kurssisihteeri

044 779 1271 iltavahtimestari

044 779 1273 suunnittelijaopettaja

(02) 484 2751 Kosken yhdyshenkilö

Ensimmäisen ilmoittautumisillan jälkeen puhelinilmoittautumiset ensisijassa kurssisihteerille puh. 044 779 1270.

Kosken yhdyshenkilö Pirkko Kesälä ottaa ilmoittautumisia lähinnä Kosken kursseille. Hänelle voi ilmoittautua puhelimitse myös iltaisin ja viikonloppuisin.

INTERNET-ILMOITTAUTUMISET

Kursseille voi ilmoittautua internetissä maanantaina 25.8.2014 klo 18 alkaen ja sen jälkeen joka päivä kaikkina vuorokaudenaikoina.

Tutustu ilmoittautumispalveluun huolellisesti ja lue ohjeet tarkasti. Valitse sinua kiinnostavat kurssit jo etukäteen opinto-oppaasta tai opiston internetsivuilta osoitteesta **www.somero-opisto.fi**

Löydät ilmoittautumissivuston osoitteesta

www.opistopalvelut.fi/somero

Voit halutessasi harjoitella ilmoittautumista myös etukäteen ilmoittautumalla kurssille

100000 ILMOITTAUTUMISEN HARJOITTELU

Ongelmatapauksissa ota yhteys kurssisihteeriin puh. 044 779 1270.